EUROPOL

EUROPOL REVIEW

Almindelig beretning om Europols aktiviteter

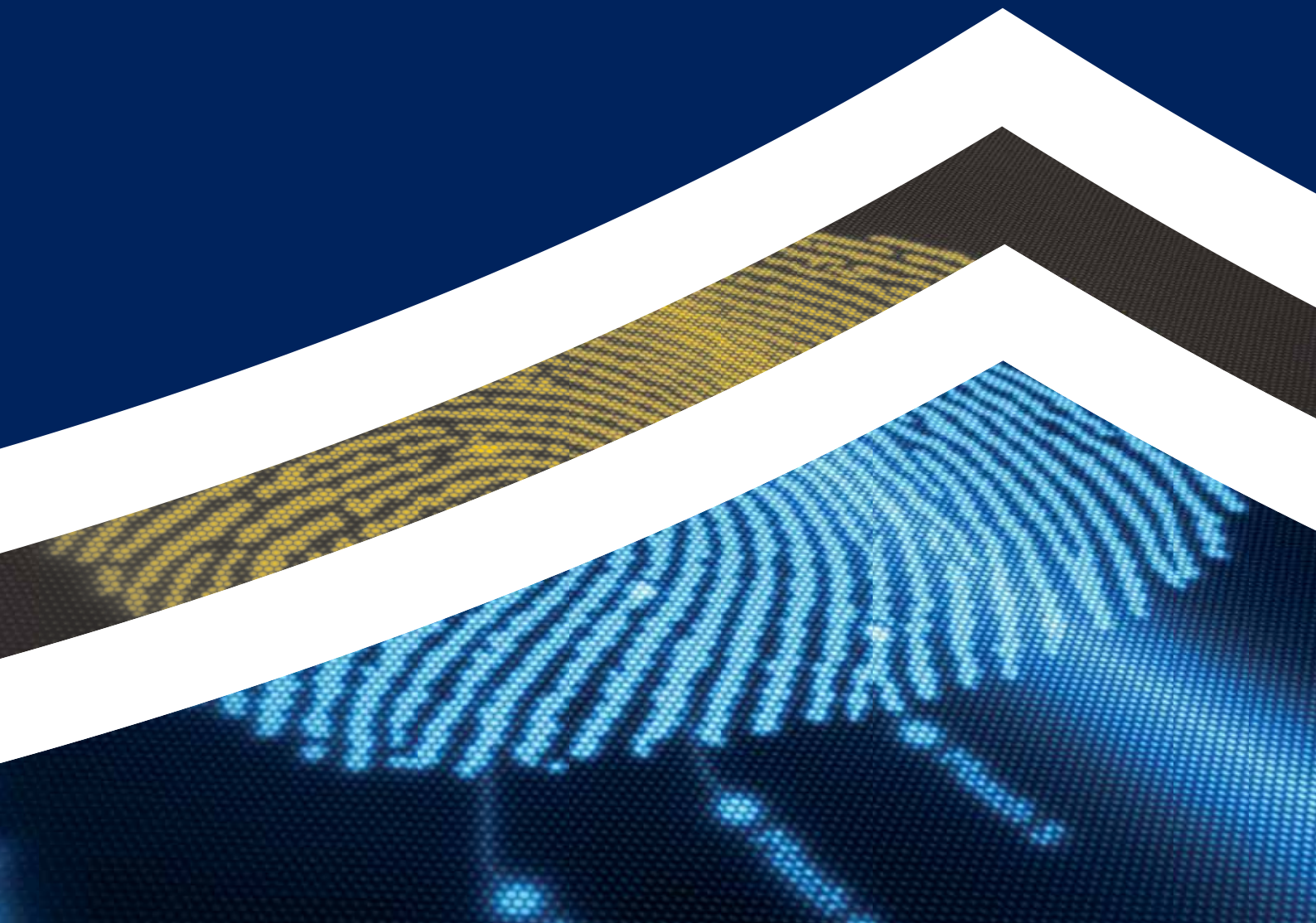

EUROPOL REVIEW

Almindelig beretning om Europols aktiviteter

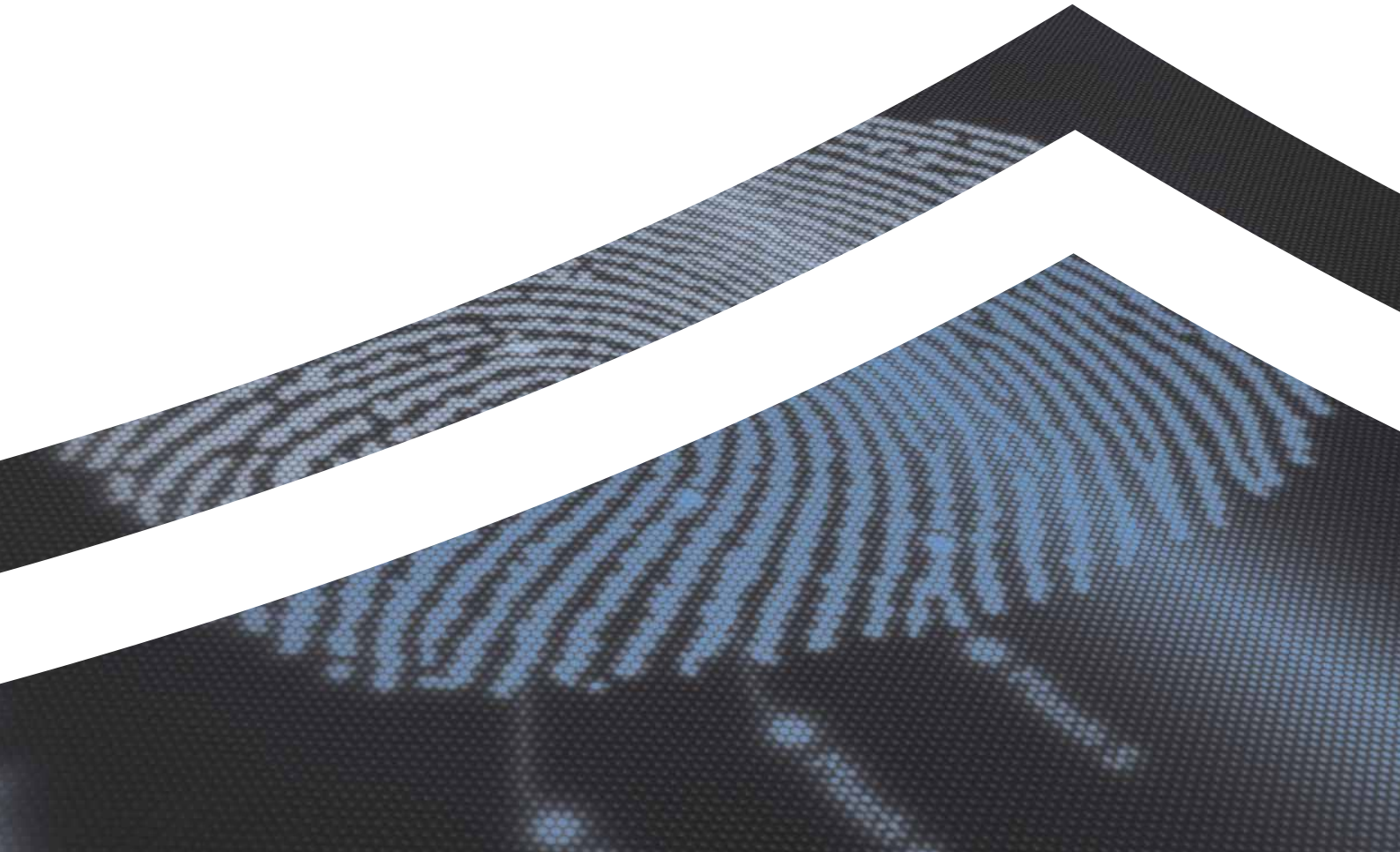

© Den Europæiske Politienhed, 2011

Denne publikation omfatter perioden fra 1. januar til 31. december 2010

Alle rettigheder forbeholdes. Gengivelse under nogen som helst form er kun tilladt med Europols forudgående samtykke.

Redaktør: Agnieszka Biegaj

Forside: Fotolia

En særlig tak til alle fotografer, til de retshåndhævende myndigheder i EU's medlemsstater samt til Europols forbindelseskontorer for deres bidrag

Indholdsfortegnelse

Forord 5

1. Om Europol 7
   1.1. Målsætning, prioriteter og vision 7
   1.2. Ressourcer 8

2. Sådan fungerer Europol 9
   2.1. Netværk af Europolforbindelsesofficerer 10
   2.2. Sikker kommunikationsinfrastruktur 10
   2.3. Europols informationssystem 11
   2.4. Secure Information Exchange Network Application (Siena) 12
   2.5. Analysesystem 14
   2.6. EU's ekspertisecenter for retshåndhævelse 20
   2.7. Databeskyttelse 22

3. Europols operationelle aktiviteter 25
   3.1. Terrorisme 27
   3.2. Narkotika 30
   3.3. Menneskehandel 33
   3.4. Seksuel udnyttelse af børn 36
   3.5. Organiseret illegal indvandring 39
   3.6. Forfalskning af euro 41
   3.7. Svindel med kreditkort 44
   3.8. Højteknologikriminalitet 47
   3.9. Kriminalitet i forbindelse med intellektuel ejendomsret 49
   3.10. EU-momssvindel 51
   3.11. Hvidvaskning af penge 52

4. Europols rækkevidde 55
   4.1. EU-medlemsstaternes retshåndhævelsesorganer 55
   4.2. Europols eksterne samarbejde 56

5. Arbejdet fremadrettet 59
   5.1. Strategi og mål 59
   5.2. Fremtidsudsigter 59

Forord

Velkommen til *Europol Review — Almindelig beretning om Europols aktiviteter,* der giver et overblik over Europols arbejde i 2010.

Formålet med denne publikation er at gøre rede for Europols indsats i bekæmpelsen af grov kriminalitet og terrorisme i Europa, samtidig med at publikationen opfylder agenturets forpligtelse til hvert år at fremlægge en beretning om aktiviteter i overensstemmelse med artikel 37, stk. 10, litra c), i Rådets afgørelse om Europol. *Europol Review — Almindelig beretning om Europols aktiviteter* fremlægges for Rådet for Den Europæiske Union til godkendelse, og Rådet fremsender den til Europa-Parlamentet til orientering. Desuden er offentliggørelsen af *Europol Review* sammen med diskussionen heraf i Europa-Parlamentet med til at gøre Europols aktiviteter mere gennemsigtige.

Med udgangen af 2010 afsluttede Europol sit første fulde år som fuldgyldigt agentur og fortsatte sin mission, nemlig at støtte EU's retshåndhævende myndigheder med at forebygge og bekæmpe alle former for grov international kriminalitet og terrorisme. I 2010 var vi vidne til vedtagelsen af EU's strategi for indre sikkerhed. Europol spillede en aktiv rolle i tilblivelsen af denne strategi og er opsat på at bidrage til den fulde udmøntning heraf.

EU's strategi for den indre sikkerhed forudsætter, at Den Europæiske Politienhed får tildelt en central rolle. Dette vil give Europol muligheden for bedre at leve op til sit mandat om at levere operationel støtte i kampen mod organiseret kriminalitet og terrorisme. I centrum af strategien står en fælles europæisk sikkerhedsmodel, der tager udgangspunkt i efterretningsbaseret politivirksomhed. Derved vil man være i stand til at definere fælles EU-prioriteter og bedre forstå truslerne mod EU's indre sikkerhed. Efterretningsbaseret politivirksomhed har stået centralt i og ligget til grund for alle Europols strategiske overvejelser. Rådet har allerede truffet beslutning om rammen for en ny politisk proces i EU, som vil sikre den praktiske udmøntning af visionerne i strategien.

I kølvandet af den aftale mellem EU og USA om et program til sporing af finansiering af terrorisme, der trådte i kraft den 1. august 2010, har Europol fået tildelt en central rolle med at verificere henvendelser fra USA til udpegede leverandører af betalingsdata i EU. Målet med dette nye samarbejde mellem USA og EU er at identificere, efterspore og forfølge pengene, der finansierer terrorisme.

Dette kommende år vil være lige så dynamisk for Europol. Et af vores første prioriterede indsatsområder vil være at gennemføre et program for en forbedret europæisk efterretningsmodel, der vil begynde med offentliggørelsen af den næste trusselsvurdering af organiseret kriminalitet (OCTA) i maj 2011 og i Rådets udformning af prioriterede indsatsområder for organiseret kriminalitet. Vi vil ligeledes påbegynde omstruktureringen af vores strategiske vurdering, så den kommer til at omfatte trusselsvurderingen af grov og organiseret kriminalitet, der vil blive sat i søen for første gang i 2013.

Europols dynamiske udvikling er taget til i fart i de senere år, og Europols Styrelsesråd arbejder tæt sam-

men med Europa-Kommissionen om at gennemføre en sammenhængende og uafhængig evaluering af agenturets resultater under de nye retsregler, der gælder for det.

Optrævling af internationale kriminelle netværk og terrornetværk er fortsat Europols centrale aktivitetsområde og vigtigste opgave. Europol vil fortsat støtte medlemsstaterne i deres efterforskninger, operationelle aktiviteter og projekter for at imødegå disse trusler.

Rob Wainwright
direktør for Europol

1. Om Europol

1.1. Målsætning, prioriteter og vision

I sin egenskab af EU's retshåndhævelsesagentur er det Europols målsætning at støtte medlemsstaterne i deres indsats for forebyggelse og bekæmpelse af alle former for grov international kriminalitet og terrorisme. Dets rolle er at hjælpe med at skabe et mere sikkert Europa til gavn for alle EU's borgere ved at støtte EU's retshåndhævelsesmyndigheder gennem udveksling og analyse af strafferetlige efterretninger.

Omfattende kriminelle netværk og terrornetværk udgør en betydelig trussel mod EU's indre sikkerhed og mod dets befolkningers sikkerhed og levevilkår. De største sikkerhedstrusler kommer fra terrorisme, international narkotikahandel, menneskehandel, eurofalskmøntneri og forfalskning af betaling, svindel, korruption og pengehvidvaskning samt andre aktiviteter, der skyldes eksistensen af organiserede kriminelle grupper i samfundet. Der tårner sig også nye farer op i form af it-kriminalitet, momssvindel og andre avancerede former for kriminalitet, hvor moderne teknologi og de frihedsrettigheder, som EU's indre marked giver, bliver misbrugt. Alt dette har Den Europæiske Unions Ministerråd erklæret for prioriterede indsatsområder.

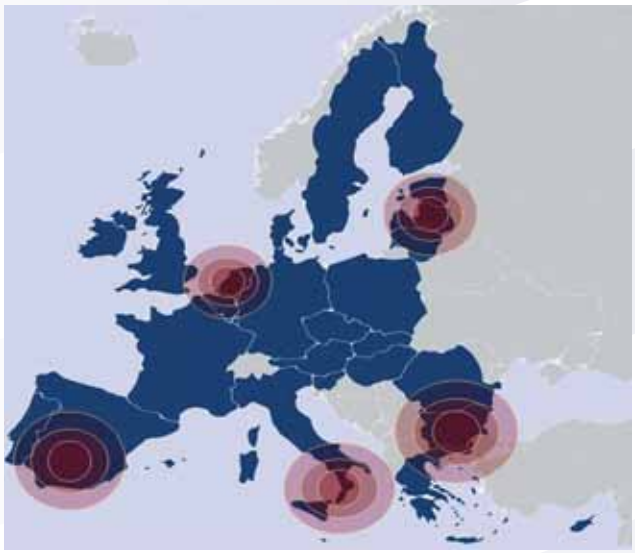

Kriminelle knudepunkter som defineret af EU's trusselsvurdering af organiseret kriminalitet

Europols mandat og kapacitet blev styrket gennem en reform i 2010, som betød, at agenturet kunne iværksætte en fornyet indsats over for disse farer.

Europols vision er at bidrage til et mere sikkert Europa ved at levere den bedst mulige støtte til retshåndhævende myndigheder i medlemsstaterne. Dette vil agenturet opnå ved at levere en række unikke operationelle tjenesteydelser til EU og derved udvikle sig til det vigtigste:

- center for støtte til retshåndhævelsesoperationer
- knudepunkt for strafferetlige oplysninger
- ekspertisecenter for retshåndhævelse.

I 2010 var vi vidne til vedtagelsen af EU's strategi for indre sikkerhed, der er et vitalt dokument, som former EU's politik på retshåndhævelsesområdet på lang sigt. Strategien for den indre sikkerhed kortlægger de forskellige aspekter af Europas politik for indre sikkerhed og opstiller strategiske retningslinjer for indsatsen. Strategien er fulgt op af Europa-Kommissionens meddelelse ([1]), hvis formål har været at fremme udmøntningen af strategien. Den afstikker fem målsætninger på sikkerhedsområdet. Tre af dem — nemlig optrævling af kriminelle netværk, forebyggelse af terrorisme og sikkerhed i cyberspace — er omfattende dækket af Europols mandat. De af Kommissionen foreslåede konkrete indsatser for at opfylde målsætningerne afspejler således Europols forankrede ekspertiseområder.

De to dokumenter tildeler Europol en betydelig rolle i udmøntningen og baner vej for store muligheder for videreudvikling i de kommende år. Dokumenterne peger som et af de førende elementer på efterretningsbaseret politivirksomhed. Desuden identificerer strategien med rette Europols rolle ved at referere til agenturets vigtigste målsætninger, nemlig at indsamle og udveksle oplysninger og lette samarbejdet mellem retshåndhævelsesmyndigheder i deres kamp mod organiseret kriminalitet og terrorisme. Den

([1]) Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet: »Strategien for EU's indre sikkerhed i praksis: Fem skridt hen imod et mere sikkert EU« (KOM(2010) 673 endelig).

understreger også Europols rolle som leverandør af regelmæssige trusselsvurderinger.

I 2010 gennemførte en ekstern leverandør, EPSI Rating, en internetbaseret brugertilfredshedsundersøgelse. Resultaterne af undersøgelsen viste stigende tilfredshed med Europol. Bedømmelserne på hvert område, med undtagelse af et enkelt, var de højeste, der er blevet opnået siden indførelsen af Europols brugerundersøgelse i 2002. Alle 57 undersøgte Europolprodukter blev bedømt positivt.

Brugernes opfattelse af Europol

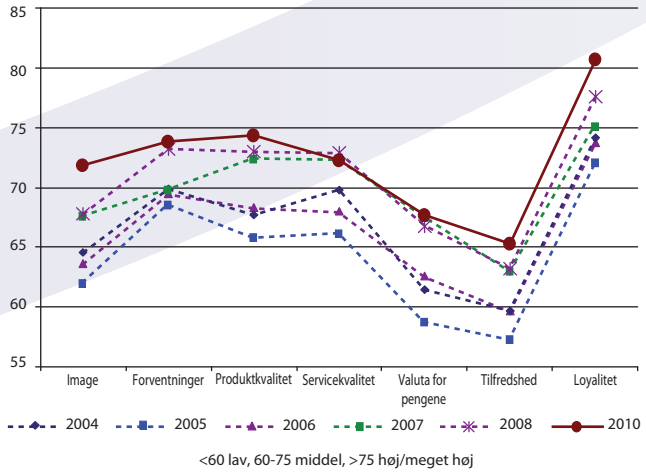

Kilde: Europols brugerundersøgelse i 2010.

1.2. Ressourcer

Europol benytter sig af sin unikke informationskapacitet og ekspertise hos de 698 ansatte, herunder 100 analytikere, til at identificere og efterspore de farligste kriminelle netværk og terrornetværk i Europa. Retshåndhævelsesagenturer, der er repræsenteret i Europol ved 129 Europolforbindelsesofficerer, der samarbejder med Europols stærkt sikrede servicecenter, som fungerer nonstop 24 timer i døgnet alle ugens 7 dage, og med dets sikre databaser, har haft succes med at optrævle mange kriminelle netværk og terrornetværk, anholde tusindvis af farlige kriminelle, inddrive millioner af euro og komme hundredvis af ofre for kriminalitet, herunder ofre for handel med børn, til undsætning.

Grundlæggende fakta om Europol (2010)

- *Hovedsæde*: Haag, Nederlandene
- *Medarbejdere*: 698 medarbejdere i hovedsædet, herunder 129 Europolforbindelsesofficerer
- *Budget*: 92,8 mio. EUR
- *Betjener*: 27 EU-medlemsstater, 500 millioner EU-borgere
- *Støtter*: 12 000 grænseoverskridende retshåndhævelsesefterforskninger

I 2010 blev Europol et EU-agentur og er siden da blevet finansieret fra EU's budget. Styrelsesrådet for Europol, Europa-Kommissionen, Rådet for Den Europæiske Union samt Europa-Parlamentet spiller alle sammen en rolle i fastlæggelsen af Europols budget. Europols budget for 2010 var oprindeligt på 80,1 mio. EUR. For at lette overgangen til agentur blev bevillinger fremført fra 2009 til 2010 integreret i 2010-budgettet. Desuden blev tilskud fra Kommissionen og nogle yderligere indtægter tilført budgettet. Det yderligere involverede beløb andrager knap 12,7 mio. EUR, således at det samlede budget for 2010 når op på 92,8 mio. EUR.

2. Sådan fungerer Europol

© Fabiana Scarazzato

Internationale kriminelle grupper og terrorgrupper opererer over hele verden og gør brug af den seneste teknologi. For at sikre en effektiv og koordineret indsats bliver Europol nødt til at være fleksibel og nytænkende og sikre, at agenturets metoder og værktøjer er opdaterede. Europol vedligeholder fuldt opdaterede databaser og kommunikationskanaler og tilbyder hurtige og sikre faciliteter til lagring, fremsøgning, visualisering, analyse og sammenkædning af nøgleinformation. Indsamlingen, analysen og formidlingen af denne information indebærer udveksling af store mængder personoplysninger. Ved udførelsen af disse funktioner følger Europol de højeste standarder for databeskyttelse og datasikkerhed.

Alle Europols databaser og tjenester er tilgængelige 24 timer i døgnet alle ugens 7 dage. Vi sender ligeledes eksperter og stiller vores tjenester til rådighed på stedet gennem vores mobile kontor, når en medlemsstat anmoder herom.

Europols nonstop operationelle center

Europols operationelle center, der fungerer nonstop 24 timer i døgnet alle ugens 7 dage, er det eneste kontaktpunkt for udveksling af data mellem Europol, medlemsstaterne og tredjeparter. Det operationelle center har fem hovedopgaver:

- Centraliseret krydskontroltjeneste: Indkommende data krydstjekkes hurtigt i forhold til alle eksisterende data. Operationelle oplysninger behandles inden for Europolsystemet ved hjælp af analysedatabaser, der fokuserer på et givet kriminalitetsområde. Hvis der er hits fra et antal analysedatabaser, samles disse oplysninger i en analyserapport, og der gives hurtig feedback — med fokus på forbindelserne — til leverandøren af dataene, så nye tendenser og udviklinger i EU's kriminelle landskab kan identificeres.
- Europols nye retsgrundlag gør det muligt at behandle personoplysninger med henblik på en bestemmelse af, om sådanne oplysninger er relevante for Europols opgaver, og om de kan medtages i Europols informationssystem eller i analysedatabaser.
- Støtte med analyse af »tematiske sager«: Sager og data, der går på tværs i flere eksisterende analyseprojekter, kan nu analyseres omgående af Europol.
- Kommunikation med tredjeparter: Det operationelle center behandler al informationsudveksling med tredjeparter, således at det sikres, at dataene sendes til det korrekte projekt til viderebehandling, og at den oprindelige leverandør modtager et rettidigt og præcist svar.
- Støtte til politiovervågning af visse store begivenheder: Det operationelle center koordinerer den støtte, som Europol kan levere til politiovervågning af store begivenheder, f.eks. store internationale sportsbegivenheder, økonomiske, politiske eller kulturelle arrangementer, der udgør et mål eller en mulighed for kriminalitet og terrorisme.

2.1. Netværk af Europolforbindelsesofficerer

Europols forbindelsesofficerer sikrer et »live link« mellem Europols hovedsæde i Haag og Europols 27 nationale enheder i medlemsstaternes respektive hovedstæder. Der er tale om et unikt netværk af 129 forbindelsesofficerer, der spiller en vigtig rolle i de daglige retshåndhævelsespolitikker ved at lette udvekslingen af oplysninger samt ved at yde support og koordinere løbende efterforskninger. Europol er ligeledes vært for forbindelsesofficerer fra ti ikke-EU-lande og organisationer, der samarbejder med Europol på grundlag af samarbejdsaftaler. Dette netværk støttes af sikre kommunikationskanaler tilvejebragt af Europol. Derudover har Europol udstationeret to forbindelsesofficerer til Washington DC og én til Interpols hovedsæde i Lyon.

© Fotolia

2.2. Sikker kommunikationsinfrastruktur

For at støtte sine aktiviteter og levere et stigende antal forskellige operationelle og strategiske tjenester til medlemsstater, ikke-EU-lande og tredjeparter vedligeholder og udvikler Europol hele tiden en teknisk avanceret, pålidelig, effektiv og sikker telekommunikationsinfrastruktur.

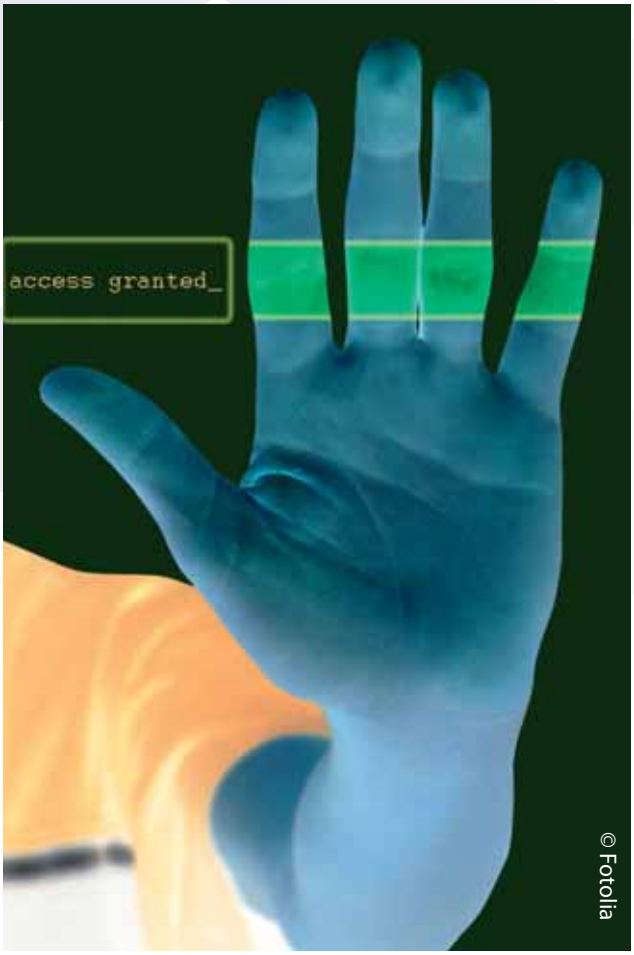

© Fotolia

Rygraden i Europols infrastruktur er dets netværk, der forbinder alle medlemsstater og et stigende antal ikke-EU-lande og tredjeparter, som Europol har indgået samarbejdsaftaler med. Der blev i 2010 oprettet 4 nye netværksforbindelser til ikke-EU-lande samt 4 opgraderinger til sikre ekstranettjenester.

Netværksinfrastrukturens sikkerhed er et prioriteret anliggende for Europol, idet fuldstændigt opdateret sikkerhed er alfa og omega for, at tilliden hos alle parter, der deler information og efterretninger med og gennem Europol, bevares.

Operation Phantom

I februar 2010 bistod Europol tysk politi med anholdelsen af fire menneskesmuglere, der var involveret i illegal indvandring, blandt dem tre hovedmistænkte. Under operationen gennemsøgte undersøgere 18 lokaliteter i Berlin, Brandenburg og Sachsen. Ud over bevismateriale blev der beslaglagt over 55 000 EUR i kontanter, adskillige computere, et håndvåben samt kokain. Der blev fundet ni illegale indvandrere fra Vietnam i forbindelse med husundersøgelserne.

© Bernhard Gorholt

Efterforskningerne, der blev støttet af Europol, var rettet mod over 20 mistænkte, der smuglede illegale indvandrere med en »garanti« om, at indvandrerne ville nå deres endelige destination, også selv om tidligere forsøg på indsmugling var slået fejl. Den krævede pris for hele turen var omkring 10 000 EUR og varede fra nogle få dage op til mange uger. Familierne til de illegale indvandrere havde ofte solgt deres hus eller aktiver for at finansiere rejsen.

I nogle tilfælde solgte indvandrerne illegalt varer, f.eks. cigaretter, for at finansiere deres videre rejse til Vesteuropa — primært Frankrig og Det Forenede Kongerige. Ifølge beretninger fra nogle af de smuglede indvandrere betragtes Det Forenede Kongerige som et drømmemål for vietnameserne, idet de har let ved at tjene penge som gartnere, der passer og beskytter illegale hashplantager.

Denne efterforskning var rettet mod et kriminelt netværk, der opererer over hele Europa. Det Forenede Kongerige, Frankrig, Slovakiet, Tjekkiet og Ungarn gennemførte sideløbende efterforskninger. Flere end 250 efterforskere fra det tyske forbundspoliti og politiet i Berlin deltog i denne omfattende operation.

Europols eksperter var til stede i det operationelle koordineringscenter og bidrog med teknisk ekspertise og støtte med operationel analyse i lyset af det store antal husundersøgelser, der blev gennemført. Europol udformede i efterforskningsfasen flere efterretningsrapporter og sørgede for udveksling af efterretninger, der også mundede ud i afsløringen af nye kriminelle forbindelser.

2.3. Europols informationssystem

Det primære formål med Europols informationssystem (EIS) er at spore sammenfaldende data blandt forskellige medlemsstater og tredjeparter.

Tyskland leverede de fleste data til systemet, fulgt af Frankrig, Belgien, Europol (på vegne af tredjeparter) og Spanien. Det skal bemærkes, at langt den overvejende del af dataene i EIS tilføjes via systemer for automatisk indlæsning af data.

Der blev i begyndelsen af 2010 indført en ny version af systemet. Den væsentligste ændring var den automatiserede håndhævelse af håndteringskoder.Dette giver medlemsstater muligheden for at dele mere

følsomme oplysninger under optimale forhold for beskyttelsen af deres data. Desuden blev der gjort betydelige fremskridt med at støtte medlemsstaternes gennemførelse af automatiske dataloadere. I 2010 implementerede Polen og Det Forenede Kongerige deres automatiske systemer for indlæsning af data. Der er nu 12 medlemsstater i alt, der har kapacitet til at uploade data automatisk til Europols systemer. Flere andre lande er i gang med implementeringen af dette værktøj.

Europols informationssystem (december 2010)

Indhold
- 174 459 objekter
- 35 585 »person«-enheder

Sammenlignet med december 2009 steg antallet af objekter i Europols informationssystem med 28 %.

De største kriminalitetsområder:
- narkotikahandel, 26 % af alle objekter
- menneskehandel, 24 %
- falskmøntneri, 20 %
- røveri, 9 %
- bedrageri og svindel, 4 %.

Udnyttelse:
- Der blev i 2010 indtastet 137 339 nye data i Europols informationssystem.
- Der blev kørt 147 345 søgninger igennem systemet i 2010.

Håndteringskoder

Håndteringskoder er et middel til beskyttelse af en informationskilde. Koderne skaber sikkerhed for informationerne og deres sikre og korrekte behandling i overensstemmelse med kravene hos ejeren af informationerne og under fuld respekt for de nationale retsregler i medlemsstaterne. Håndteringskoderne viser, hvad der kan gøres med givne informationer, og hvem der har adgang til dem i fremtiden.

2.4. Secure Information Exchange Network Application (Siena)

Informationsudvekslingssystemet (Siena) er et andengenerations værktøj, der er konstrueret til at tillade hurtig, sikker og brugervenlig kommunikation og udveksling af operationelle og strategiske kriminalitetsrelaterede oplysninger og efterretninger mellem Europol, medlemsstater og tredjeparter, der har samarbejdsaftaler med Europol.

Informationsudveksling via Siena (2010)

- Der blev indledt 11 738 nye sager, månedsgennemsnit: 978 → en stigning på 12 % i forhold til 2009.
- 29 % af de nye sager vedrørte narkotika, efterfulgt af bedrageri og svindel (16 %), falskmøntneri (13 %), illegal indvandring (9 %) og forfalskning af andre betalingsmidler (8 %).
- 250 978 operationelle meddelelser blev udvekslet mellem medlemsstater, Europol og tredjeparter; månedsgennemsnit: 20 940.

Siena har været i brug siden 1. juli 2009. Der blev i udformningen og funktionaliteten af Siena lagt stor vægt på beskyttelse og fortrolighed for at sikre overholdelse af alle juridiske krav. Tilsvarende findes sikkerhed at være afgørende, og alle nødvendige foranstaltninger er blevet truffet for at sørge for sikker udveksling af fortrolige oplysninger. Desuden er der taget hensyn til bedste praksis i informationsudveksling inden for retshåndhævelse, f.eks. pålideligheden og brugen af håndterings- og evalueringskoder, der fastlægger betingelserne for brug.

Siena var fra starten konstrueret til at lette kommunikationen mellem Europols nationale enheder, medlemsstaternes forbindelseskontorer og Europol. I 2010 blev Siena tilpasset, så det kunne udvides til at omfatte retshåndhævelsesmyndigheder i EU og samarbejdspartnere som Eurojust, Interpol, Australien, Canada, Norge, Schweiz og USA. Der er ved at blive etableret adgang, og der vil blive sørget for træning og sikre netudvidelser.

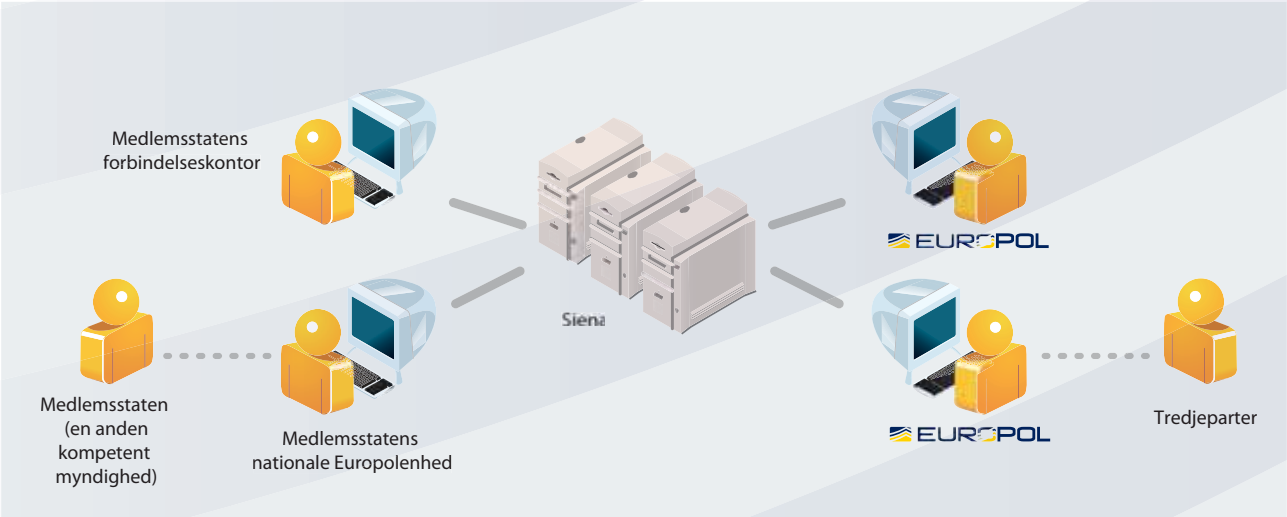

Europol sørger for sikker udveksling af kriminalitetsrelaterede oplysninger via Siena.

Kommentarer fra eksterne brugere af Siena

»Dette er et rigtig godt produkt med ret væsentlige forbedringer.« (Frankrig)

»Avancerede søge- og statistikfunktioner vil være mere end nyttige for os …« (Frankrig)

»Jeg kan godt lide søge- og statistikfunktionerne, de er virkelig nye, og alt i alt er der tale om gode udviklinger …« (Sverige)

»Siena 2.0 er en forbedring i forhold til den første version.« (Nederlandene)

2.5. Analysesystem

2.5.1. Operationel analyse

Analyse er hjørnestenen i alle moderne efterretningsbaserede retshåndhævelsesaktiviteter og er afgørende for hele Europols virksomhed. Vores analysekapacitet er baseret på avanceret teknologi, der er tilpasset retshåndhævelsens behov. Analytikere, der er beskæftiget ved Europol, anvender de nyeste metoder og teknikker, der er med til at identificere manglende led i grænseoverskridende EU-efterforskninger. Analytikere arbejder med emnefokuserede analysedatabaser for at levere oplysninger til løbende operationer i EU's medlemsstater, og disse oplysninger er ofte et gennembrud for mange internationale efterforskninger.

© Fotolia

Analyse af sociale netværk

Europol har indført avancerede analyser af sociale netværk (SNA) som en nyskabende måde at gennemføre efterretningsanalyse og støtte til store efterforskninger af organiseret kriminalitet og terrorisme på.

Efterretningsanalytikere er nu i stand til at anvende matematiske algoritmer til at kortlægge og måle komplekse og/eller store datasæt og hurtigt identificere nøgleaktører, grupper af kendte mistænkte og andre skjulte mønstre, der ellers ville forblive ubemærkede. SNA er et værdifuldt værktøj, der supplerer konventionelle teknikker til analyse af sammenhænge, fremmer kvaliteten af efterforskningsindberetninger og er med til at prioritere efterforskningsarbejdet.

Europols analysesystem er det operationelle informationssystem, der hoster data leveret af Europols interessenter.

De forskellige komponenter af analysesystemet giver forskellige fordele:

- centralisering og styring af information
- kundetilpassede tekstminingløsninger
- analysekapacitet gennem en bred vifte af analyseværktøjer.

Europols systemer er indbyrdes forbundet, hvilket betyder, at alle oplysninger, der indføres i ét system, også kan identificeres i de andre.

Netværk for EDB-efterforskning (Computer Forensic Network)

I 2010 afsluttede Europol den første implementering af den nyeste facilitet til at udtrække og analysere kriminalitetsrelaterede oplysninger fra digitaliserede data. Evnen til effektivt at identificere relevante oplysninger ud fra store mængder computerdata samtidig med at de bevarer deres juridiske validitet, er ved at blive et afgørende våben i bekæmpelsen af kriminalitet. Gennem denne nye tekniske løsning kan Europol nu tilbyde en service af høj kvalitet til de europæiske retshåndhævelsesmyndigheder, som identificerer og behandler disse oplysninger, hvilket betyder en dramatisk forbedring i mængden af data, der kan behandles. Denne centralt leverede service følges op af muligheden for at støtte kompetente myndigheder på stedet gennem anvendelsen lokalt af et ekspertstyret mobilt værktøjssæt til efterforskning af computerdata.

2.5.2. Strategisk analyse

Strategisk analyse er et andet vigtigt aspekt af Europols analyseaktiviteter.

Trusselsvurdering af organiseret kriminalitet (OCTA) siden 2006

OCTA er det vigtigste strategiske analysedokument, som Europol har produceret. Det er det dokument, som Rådet for Den Europæiske Union baserer sine prioriteter og henstillinger på i kampen mod organiseret kriminalitet i Europa. OCTA er udformet i overensstemmelse med efterretningsbaserede principper for politivirksomhed og anerkendes som et pionerprojekt, og det har i sin korte levetid indført nyskabende koncepter — f.eks. de kriminelle knudepunkter og gruppetypologi for organiseret kriminalitet — der er blevet accepteret og vedtaget på politisk og akademisk niveau og i retshåndhævelsesmyndigheder. OCTA vil i 2013 blive afløst af et forbedret dokument — trusselsvurderingen af grov og organiseret kriminalitet (SOCTA).

Projekt Harmony og den politiske cyklus

Projekt Harmony løb fra oktober 2009 til december 2010 og blev finansieret af Europa-Kommissionen. Projektet blev ledet af Belgien med Europol, Nederlandene og Det Forenede Kongerige som partnere. Det primære formål med projektet var at gennemgå og styrke den europæiske efterretningsmodel (ECIM). Europol deltog aktivt under hele Projekt Harmony og bidrog i væsentligt omfang til den generelle kvalitet af den udviklede mekanisme.

Den første toårige politiske cyklus, der fungerer som pilotperiode, vil begynde med offentliggørelsen af OCTA i maj 2011. Europol vil med fremlæggelsen af OCTA ligeledes præsentere konklusioner og en liste over prioriterede kriminalitetsområder og de eventuelle foranstaltninger, der skal træffes. Fremlæggelsen vil blive fulgt op af Rådets konklusioner om prioriteterne for organiseret kriminalitet. Den fulde fireårige politiske cyklus vil begynde i 2013, hvor Rådets konklusioner, der er baseret på den første trusselsvurdering af grov og organiseret kriminalitet (SOCTA), skal konkretiseres af Europol i et udkast.

Det Stående Udvalg om den Indre Sikkerhed (COSI) vil komme til at spille en stor rolle i den politiske cyklus. Udvalget skal støtte Rådet i dets valg af prioriteter samt vedtage flerårige strategiplaner og de årlige operationelle handlingsplaner med det formål at nå de målsætninger, der besluttes af Rådet. Da Europol er aktivt involveret i udvalgets arbejde, kan dets specifikke ekspertise udnyttes fuldt ud i politikformuleringsprocessen.

EU's rapport om terrorismesituationen og -tendenserne (TE-SAT) siden 2007

I 2010 udarbejdede Europol sin fjerde årlige rapport om terrorismesituationen og -tendenserne i EU (TE-SAT). Rapporten informerer Europa-Parlamentet og Rådet om terrorismefænomenet i EU i et retshåndhævelsesperspektiv.

TE-SAT er et ikkeklassificeret dokument baseret på information fra EU og ikke-EU-lande samt partnerorganisationer som Eurojust.

Rapporten fra 2010 viste et vedvarende fald i antallet af terrorrelaterede angreb i EU, men den advarede samtidig mod at sænke paraderne. Islamistiske terrorister i og uden for EU fortsatte med at rette deres aktioner mod store forsamlinger af uskyldige ofre, således som det kom til udtryk i en radikal nigeriansk nationalists forsøg på at sprænge et amerikansk fly fra Amsterdam til Detroit i luften den 25. december 2009. En af de tendenser inden for terrorisme, som blev afdækket i TE-SAT 2010, er, at islamiske terroristaktiviteter i stadigt større omfang udføres af selvradikaliserede og ofte selvlærte enkeltpersoner, der handler på egen hånd. Rapporten viste desuden, at venstreorienteret og anarkistisk terrorisme vinder frem i EU.

Trusselsvurdering af organiseret kriminalitet i Rusland (ROCTA) siden 2008

Denne specifikke trusselsvurdering undersøger eksisterende og forventede trusler fra organiseret kriminalitet i Rusland i hele EU. 2010-rapporten konkluderede, at organiseret kriminalitet i Rusland spiller en vigtig rolle på adskillige kriminelle markeder i EU. Pengehvidvaskning, menneskehandel, våben- og narkotikahandel, cigaretsmugling, bedrageri og økonomisk kriminalitet er de centrale markeder, hvor dens virkning er mærkbar i EU, men også i andre lande. Den finansielle sektor er en væsentlig facilitator for den organiserede kriminalitet i Rusland, som synes at foretrække og misbruge visse finans- og offshorecentre samt banker og finansielle institutioner i og uden for EU, og som muliggør kriminelle aktiviteter og hvidvasker udbytte fra kriminelle forhold.

Trusselsvurdering af organiseret kriminalitet i Vestafrika (OCTA-WA), 2009

Denne rapport anerkender den stigende trussel fra organiseret kriminalitet fra Vestafrika og navnlig dens konsekvenser for EU's indre sikkerhed. Den identificerer karakteristika ved truslen og giver et indblik i, hvordan den bekæmpes effektivt. Derved vurderer rapporten de vigtigste aktiviteter ved organiseret kriminalitet, der kæder kriminelle situationer i Vestafrika og EU sammen, navnlig med hensyn til narkotikahandel, menneskehandel, illegal indvandring og svindel. Den beskriver ligeledes de vigtigste typer af organiserede kriminelle grupper i Vestafrika og deres forbindelser til dynamikken i den organiserede kriminalitet i EU.

Takket være strategiske analyseprodukter som OCTA, ROCTA, OCTA-WA og TE-SAT får beslutningstagere mere støtte til at identificere specifikke prioriterede indsatsområder på det komplekse område for organiseret kriminalitet og terrorisme. Retshåndhævelsespersonale kan så på basis af politiske retningslinjer skræddersy deres operationelle arbejde nationalt, regionalt og lokalt. De kan også bruge de eksisterende regionale samarbejdsmekanismer i Europol, nemlig Taskforcen om Organiseret Kriminalitet i Østersøområdet eller det sydøsteuropæiske samarbejdsinitiativ (SECI). Under Lissabontraktaten bliver betydningen af omfattende trusselsvurderinger stadigt større, hvilket gør Europol til en vigtig bidragyder til den politiske beslutningsproces.

Europol oprettede for kort tid siden et scanteam (Scanning, Analysis and Notification) med det formål at give EU's nationale kompetente myndigheder yderligere et strategisk produkt: meddelelser om tidlige advarsler om nye trusler fra organiseret kriminalitet. I 2010 leverede scanteamet 6 trusselsmeddelelser om organiseret kriminalitet (OC-SCAN). Disse trusselsvurderinger blev iværksat efter modtagelsen af alarmer og rapporter om nye trusler fra myndigheder i Danmark, Finland, Kroatien og Tjekkiet og udspringer ligeledes af det spanske og belgiske EU-formandskabs prioriteringer.

OC-SCAN-trusselsmeddelelser udarbejdet i 2010 omfattede følgende emner:

- **Udbredelse af Hells Angels Motorcycle Club til Sydøsteuropa.** Hells Angels Motorcycle Club (HAMC) har meget hurtigt opnået et brohoved i Østeuropa. Hells Angels har i de seneste par år gjort et hastigt indtog i Sydøsteuropa, navnlig Albanien og Tyrkiet. Ved at etablere deres territoriale indflydelse i Sydøsteuropa har Hells Angels opbygget tætte forbindelser med lokale motorcykelbander i Albanien, Bulgarien og Den tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, og de har etableret deres egen tilstedeværelse i Tyrkiet. Medlemmer af HAMC, der nu har base i Sydøsteuropa, har kapaciteten til at gå ind i narkotikahandel på »Balkanruten«.

© Europol

- **Gadebander involveret i organiserede kriminelle aktiviteter i EU.** Visse gadebanders stigende internationale dimension udgør en trussel på tværs af grænserne. Især har grupper som Latin Kings (i Sydeuropa) og Black Cobra (i Nordeuropa) kapaciteten til at gå ind i organiseret kriminalitet som højere rangerende gadebander. Derudover har en række lavere rangerende gadebander i EU forbindelser til organiserede grupper af kriminelle.
- **Illegal handel og intern cirkulation af tunge skydevåben i EU.** Denne trusselsmeddelelse afslørede, hvordan organiserede kriminelle gruppers besiddelse af tunge skydevåben er stigende. Deres vilje til at bruge skydevåben i befolkede områder udgør en betydelig trussel mod både offentligheden og retshåndhævelsespersonale. Selv om de fleste grupper af organiserede kriminelle foretrækker håndvåben, er der en stigning i brugen af tunge skydevåben, som f.eks. stormgeværer (f.eks. AK-47'ere) og sprænglegemer. Selv om mængden af tunge skydevåben, der cirkulerer i EU, i øjeblikket synes at tilfredsstille meget af denne efterspørgsel, er leverandører i Sydøsteuropa i stand til at imødekomme en hvilken som helst stigning i efterspørgslen. At en Kalashnikov eller raketkaster kan erhverves for helt ned til 300 til 700 EUR i visse dele af EU, viser, hvor lettilgængelige disse våben er for kriminelle.
- **Lette fly anvendes til flere former for ulovlig handel.** Ud over narkotikahandel til og inden for EU bruges lette fly til illegal indvandring, til indsmugling af ofre for menneskehandel og til handel med skydevåben, diamanter og pengeforsendelser i store mængder med henblik på pengehvidvaskning. Stigningen i antallet af lette fly, der anvendes til illegal handel, skyldes til dels mangelen på overvågning og sanktioner i EU.
- **Systematisk udnyttelse af mobile (uden fast forretningssted) organiserede grupper af kriminelle i EU.** Den grovhed af vold og intimidering, som disse grupper anvender til at kontrollere og udnytte mindreårige, herunder ekstreme former for vold, såsom seksuel udnyttelse og tortur, er stigende. Selv om det nøjagtige omfang af truslen er ukendt, findes der mange tilfælde af mindreårige, der handles med henblik på seksuel og arbejdsmæssig udnyttelse. Grupperne samarbejder med andre, især med formidlere i centrale kilderegioner, om at sikre en konstant forsyning af ofre og reducere risikoen for afsløring af retshåndhævelsesmyndigheder ved hele tiden at rokere rundt på de mindreårige blandt forskellige grupper.

Europols kamp mod cigaretsmugling

Europol støtter retshåndhævelsesmyndigheder i forebyggelsen og bekæmpelsen af aktiviteter fra organiserede kriminelle grupper, der er involveret i ulovlig produktion af og handel med cigaretter og tobaksprodukter. Den ulovlige tobakshandel koster EU omkring 10 mia. EUR i mistede indtægter hvert år.

Forfalskede og smuglede tobaksprodukter sælges på åbne markeder, og kunderne er ofte uvidende om, at de køber ulovlige produkter. De penge, de betaler, går direkte til kriminelle grupper til finansiering af grov organiseret kriminalitet og terrorisme.

For at øge indtjeningen produceres ulovlig tobak med billige materialer og uden den store skelen til sundhed og kvalitetskontrol. Disse cigaretter sælges til rygere i stedet for ægte produkter, der skal opfylde visse standarder. Beslaglagte forfalskede cigaretter har vist sig at indeholde mider, insektæg, svampe og endda menneskelig afføring.

© Fotolia

Operation Forecourt

Efterretninger viste, at en organiseret kriminel gruppe brugte chauffører, der arbejdede for et lovligt transportselskab, til at smugle ulovlige tobaksprodukter ind i Det Forenede Kongerige. Chaufførerne stoppede i Luxembourg på vej til Det Forenede Kongerige for at laste tobak til rulning. De brugte deres egen virksomheds biler som dække og hyppige ture til Det Forenede Kongerige til at skjule importen.
Europol analyserede efterretninger, der identificerede de kriminelles måder at operere på (modus operandi), og var med til at afdække kilden til tobaksforsyningen og de mennesker og køretøjer, der var involveret.
Operationen førte til, at de britiske myndigheder foretog 2 anholdelser og beslaglagde næsten 2 ton tobak til rulning. Dette forhindrede et tab i skatter og afgifter på ca. 277 000 EUR.

EuVID

EuVID er et operationelt retshåndhævelsesværktøj, der letter identifikationen af biler og bildokumenter. Frankrig, Italien, Sverige, Tyskland, Østrig og Europol deltager i EuVID-projektet.

EuVID indeholder p.t. information om 83 forskellige bilmærker og -typer, information om ægte bildokumenter fra 55 lande, et katalog over bilnøgler samt en vejledning i, hvordan man efterforsker kriminalitet med køretøjer. EuVID stilles til rådighed til fælles operationer og anvendes som basis for træning i identifikation af køretøjer.

© Fotolia

2.5.3. Træning i analyse

Europol tilbyder et nyt tougers analysetræningskursus kaldet »Operational integrated analysis training«. For at imødekomme et stadigt stigende antal henvendelser fra medlemsstaterne har analysetræningsgruppen udviklet to separate versioner af træningen — én for analytikere og specialister, der arbejder i Europol, og én med henblik på undervisning af undervisere. Sidstnævnte var specifikt rettet mod potentielle undervisere i medlemsstaterne til at dække de væsentlige elementer af efterforskningscyklussen og fokusere specifikt på analyse.

Europol har allerede afviklet fire kurser for i alt 58 praktikanter fra 28 forskellige lande i Europa samt praktikanter fra Australien og USA. Mange medlemsstater har brugt materialet, metoderne og øvelserne fra Europols kurser til at udvikle deres egne operationelle analysekurser. I løbet af 2010 blev kurserne i både finansiel og strategisk analyse tilpasset Europols operationelle personale. Disse tougers kurser vil nu også blive tilbudt medlemsstaternes analytikere i 2011.

2.6. EU's ekspertisecenter for retshåndhævelse

For at styrke sin position som en platform for specialistområder og for at lette videns- og kommunikationsdeling med forskellige ekspertmiljøer har Europol udviklet en ekspertplatform (Europol Platform for Experts (EPE)). Visionen for EPE er at blive et sikkert miljø for specialister fra forskellige retshåndhævelsesområder, som sætter dem i stand til — inden for deres respektive miljøer — at dele viden, bedste praksis og ikkepersonfølsomme data om kriminalitet. EPE blev gjort tilgængelig på internettet i november 2010. Den er blevet udviklet ikke kun med henblik på offentliggørelsen af dokumenter, men har også til formål at tilskynde autoriserede brugere til at samarbejde online takket være en række samarbejdsværktøjer.

Europol forberedte i løbet af 2010 etableringen af en række ekspertplatforme i 2011, især vedrørende:

- seksuel udnyttelse af børn
- grænseoverskridende overvågning og kontrollerede leveringer
- it-kriminalitet (I-FOREX)
- drabsefterforskning
- kidnapning, gidseltagning og afpresning
- forfalskning af penge og betalingskortsvindel (PaySafe)
- vidnebeskyttelse.

Ligeledes er migrationen af Atlaskommunikationsplatformen til EPE for enheder for særlige operationer og terrorbekæmpelse under forberedelse.

2.6.1. Det europæiske netværk af rådgivningshold

Det europæiske netværk af rådgivningshold (EuNAT) består af rådgivningshold og krisestyringsenheder fra retshåndhævelsesorganer, som yder strategisk og/eller taktisk rådgivning, koordinering og støtte i forbindelse med efterforskninger af kidnapning, gidseltagning og afpresning.

EuNAT kobler rådgivningsholdene fast op til Europol og fremmer således et direkte internationalt sam-

arbejde om livstruende risici. Netværket deler god praksis og udvikler standarder på dette specifikke område over hele EU.

2.6.2. Håndtering af meddelere

Meddeleren er et afgørende vigtigt aspekt af politiets aktiviteter. Involvering af en meddeler tidligt i processen med indsamling af efterretninger i en kriminalsag er ofte afgørende for et vellykket udfald af efterforskningen. Kvaliteten af efterretninger, der indsamles, er direkte proportional med meddelerens kvalitet.

Grov organiseret kriminalitet er ikke begrænset af nationale grænser. Meddelere kan således levere efterretninger i en række lande med henblik på retshåndhævelse.

Den nuværende retstilstand i EU er ikke ensartet for så vidt angår brugen af meddelere, selv om samarbejde med meddelere er en gængs og udbredt praksis.

2.6.3. Grænseoverskridende overvågning og kontrollerede leverancer

Brugen af skjult overvågning er et af de centrale moderne efterforskningsredskaber, når det drejer sig om at skaffe afgørende oplysninger om kriminelle strukturer. Da moderne organiserede kriminelle grupper opererer i flere forskellige lande, konfronteres retshåndhævelsesmyndigheder imidlertid i stadigt større omfang med sager, der indebærer grænseoverskridende observation og overvågning, og det skaber problemer både juridisk og operationelt.

Europol er medlem af Arbejdsgruppen for Grænseoverskridende Overvågning, hvis formål er at fremme internationalt samarbejde og skabe et forum for udvikling af sikre og effektive retshåndhævelsesovervågningsteknikker.

Et andet centralt efterforskningsværktøj er implementeringen og den systematiske operationelle brug af metoder til skjult overvågning i forbindelse med kontrollerede leverancer. En cd-rom med en gennemgang af de forskellige medlemsstaters lovgivning om kontrollerede leverancer, der skal informere eksperter om problemer, der måtte opstå i forbindelse med grænseoverskridende samarbejde, er tilgængelig.

2.6.4. Vidnebeskyttelse

Vidnebeskyttelse er en af hjørnestenene i kampen mod organiseret kriminalitet og terrorisme, og Europols vidnebeskyttelsesnetværk er det største på verdensplan. Europols vidnebeskyttelsestjenester omfatter:

- harmonisering af forskellige nationale programmer
- udvikling af nye vidnebeskyttelsesenheder og -programmer
- standardisering af processer som f.eks. flytning af vidner
- uddannelse af ansvarlige for vidnebeskyttelse.

Videregående kursus om vidnebeskyttelse

Dette projekt mellem Det Forenede Kongerige og Europol tilbyder for første gang et standardiseret uddannelsesprogram for vidnebeskyttelse på europæisk plan. Kurset, der løber over to uger, vil starte i 2011.

2.6.5. Europols arbejdsgruppe om drab

I 2009 foreslog Det Forenede Kongerige oprettelsen af et knudepunkt for drabssager i Europol. Dette forslag fik støtte fra lederne af Europols nationale enheder i 2010. Arbejdsgruppen vil være ekspertmyndighed i strategiske forhold vedrørende drab og vil blive baseret på omfattende involvering af praktikere og med brug af et netværk, der forbinder europæiske drabsefterforskere.

© Fotolia

En anden vigtig del af forslaget var at oprette et videnscenter for definerede drabsrelaterede emner. Fokus vil primært være på:

- seriemordere
- drab i forbindelse med organiseret kriminalitet
- specifikke modi operandi i tilfælde, der vedrører f.eks. æresdrab eller drab i skoler
- nye tendenser på området og nye efterforskningsteknikker.

Disse målsætninger vil blive nået ved udvikling af en teknisk løsning til støtte af internetbaserede netværk for informationsudveksling, bedste praksis og kommunikation blandt eksperterne.

2.7. Databeskyttelse

Europol har en af de mest robuste databeskyttelsesordninger på retshåndhævelsesområdet. Europols databeskyttelsesansvarlige tilser, at rammerne for databeskyttelse, herunder behandling af oplysninger vedrørende Europols personale, er i overensstemmelse med lovgivningen. Den vigtigste opgave for enheden er at etablere en skræddersyet politisk ramme, der opfylder de operationelle enheders behov, og som samtidig beskytter de dataregistreredes grundlæggende rettigheder på alle databeskyttelsesområder.

Rammerne for revisionsaktiviteter er nu defineret i politikken for revision af Europols databeskyttelse. Derudover har den databeskyttelsesansvarlige udarbejdet en »politik for kontrol af søgninger«, som giver nærmere enkeltheder om mekanismer til kontrol af lovligheden af søgninger efter personoplysninger i Europols systemer. Som krævet i artikel 18 i Rådets Europolafgørelse og afgørelsen til vedtagelse af bestyrelsen definerer politikken præcise krav til kontrollogfiler og revisionsspor.

Når personoplysninger behandles af Europol, sker det med datasikkerhedskrav, der er blevet integreret i systemet i overensstemmelse med nye fortrolighedsregler.

Med hensyn til personaleoplysninger fokuserer den databeskyttelsesansvarlige på behandling af operationer, der vedrører personale- og sikkerhedsspørgsmål. Han støtter Europols enheder med at udarbejde meddelelser vedrørende databeskyttelse.

Behandling af operationer, der kan udgøre en særlig risiko for de registreredes rettigheder og frihedsrettigheder, kontrolleres på forhånd af den fælles tilsynsmyndighed. I 2010 fremsendte den databeskyttelsesansvarlige flere meddelelser til den fælles tilsynsmyndighed til udtalelse. I slutningen af året udstedte den fælles tilsynsmyndighed udtalelser om følgende meddelelser om »forudgående kontrol«:

- personaleudvikling og revisionsproces
- rekruttering og udvælgelsesproces.

Som fastsat ved Rådets Europolafgørelse vil den databeskyttelsesansvarlige fremlægge en detaljeret årsberetning for 2010.

© Fotolia

3. Europols operationelle aktiviteter

En af de centrale målsætninger for Europol er at yde EU's retshåndhævelsesmyndigheder støtte 24 timer i døgnet alle ugens 7 dage. Støtten ydes på områder, der falder inden for Europols mandat, samt i horisontale sager, der går på tværs af forskellige kriminalitetsområder.

Der kan også ydes ekstra operationel støtte til medlemsstaterne ved at sende Europols mobile kontor med dedikerede analytikere og eksperter, der bistår på stedet i medlemsstaterne.

© Europol

Mobilt kontor: en direkte forbindelse til Europols centraliserede databaser og ekspertplatforme

Europol har udviklet en stærk løsning med et mobilt kontor, der gør det muligt for Europols ansatte at få fuldstændig adgang til hele paletten af informationssøgninger og analyseværktøjer fra en hvilken som helst fjern lokation ved brug af de højeste sikkerhedsstandarder. I 2010 gjorde Europol kæmpefremskridt med sin mobile kontorløsning, der tillod langt større fleksibilitet og implementeringshastighed.

Operationel støtte til medlemsstater i 2010

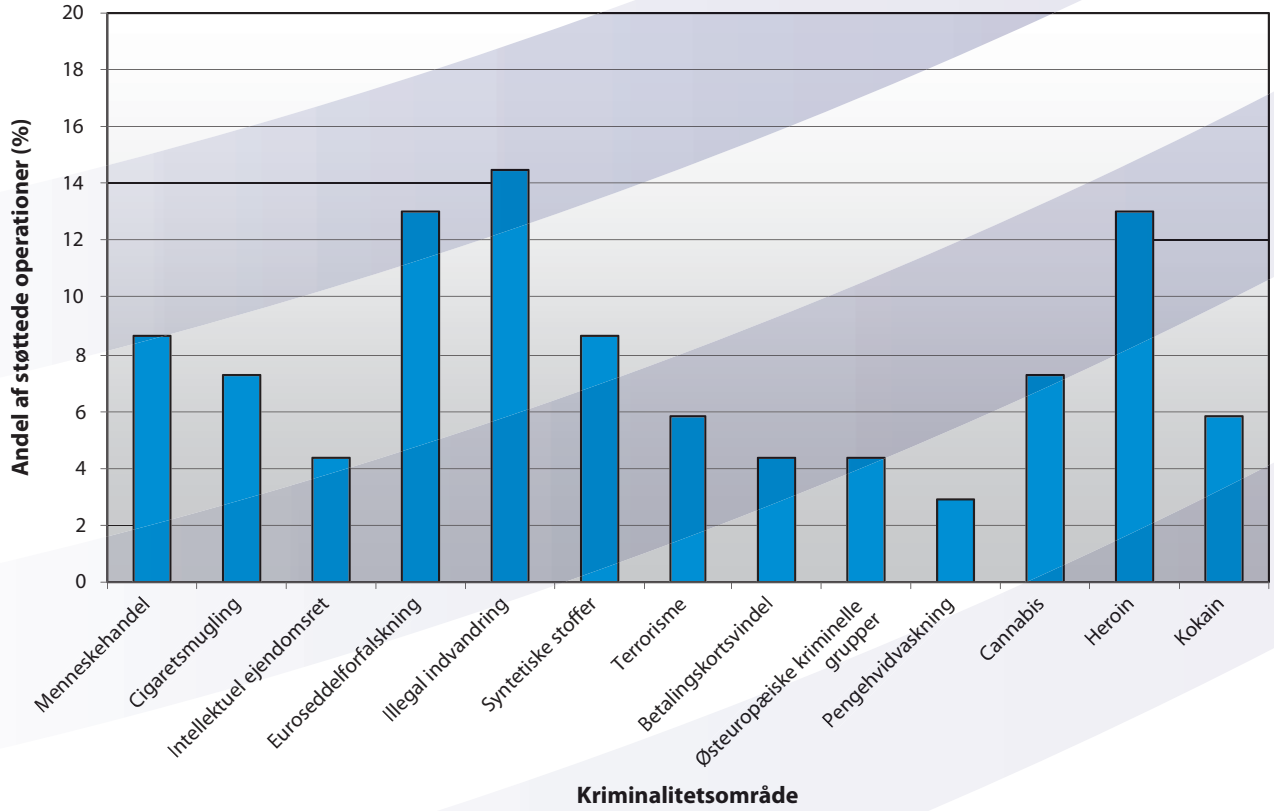

Kilde: Europols brugerundersøgelse i 2010.

I 2010 afsatte Europol 200 000 EUR til økonomisk støtte til operationelle møder. Gennem denne nye facilitet fik EU's medlemsstaters og, hvor det var relevant, tredjelandes delegerede rejseomkostninger dækket for næsten 70 operationer.

Operationel støtte ydet af Europol

Type operationel støtte	Antal sager
Støtte til bevissikring/teknisk støtte ([2])	125
Operationel analyse	78
Økonomisk støtte til operationelle møder	60 ([3])
Økonomisk støtte til efterforskninger (euroforfalskning)	35 ([4])
Afholdte operationelle møder	33
Mobilt kontor (analyse på stedet)	31
Koordinering	23

Kilde: Europols brugerundersøgelse i 2010.

Bemærkninger fra europæiske retshåndhævelseseksperter og efterforskere

»Jeg kan ikke sætte en finger på nogen del af det arbejde, som Europol udførte på vores vegne under denne efterforskning. Rapporterne var så velformaterede, afstemte og med fremragende indhold, at vi overvejede at bruge noget af materialet som bevismateriale.« (efterforsker, Det Forenede Kongerige)

»Under disse efterforskninger har Europol vist sig at fungere som en fantastisk »indgang« til information for forskellige lande. Kommunikationen var meget effektiv. Analyserne var meget opklarende.« (efterforsker, Østrig)

»… Europol er den ideelle platform for udveksling af efterretninger mellem 27 medlemsstater.« (ekspert, Belgien)

»Dette var en kompleks efterforskning med forgreninger til mange forskellige lande og adskillige mistænkte. Analytikerne i analysedatabasen (Sustrans) brugte megen tid og energi på denne målgruppe, og det efterfølgende resultat var meget vellykket. De fortjener stor ros for den assistance, de har ydet medlemsstaterne i dette tilfælde.« (ekspert, Irland)

»En hurtig international udveksling og påvisning af forbindelser mellem flere internationale efterforskninger.« (efterforsker, Belgien)

»Arbejdet i analysedatabasen var meget vigtigt og tilførte merværdi til efterforskningen.« (efterforsker, Frankrig)

([2]) F.eks. tekniske efterforskninger af trykkemaskine, der anvendes til forfalskninger (71 anmodninger).

([3]) Det beløb, der blev betalt pr. ultimo december 2010, udgjorde 106 349 EUR. Yderligere 102 650 EUR blev afsat, hvilket giver en gennemførelsessats på 100 % af det disponible budget (209 000 EUR).

([4]) 157 414 EUR.

Operation Athena II

To medarbejdere fra Europol og det mobile kontor støttede det spanske toldinspektorat i forbindelse med Operation Athena II i april 2010.

Operation Athena II var en fælles toldoperation rettet mod grænseoverskridende bevægelser af likvide midler og andre betalingsmidler, som kriminelle organisationer bruger til finansiering af deres kriminelle aktiviteter og til hvidvaskning af udbyttet fra kriminelle forhold.

Der deltog toldforvaltninger fra 19 EU-lande og tredjelande (dvs. Algeriet, Marokko, Norge, Tunesien og USA) sammen med internationale organer som Europol, Interpol og Verdenstoldorganisationen.

Denne operation førte til:

- udsendelse af advarselsmeddelelser (rapporter om folk, der erklærede, at de rejste med over 10 000 EUR, samt advarsler om mistænkelige bevægelser af likvide midler)
- udsendelse af meddelelser om beslaglæggelser (der anvendes til at rapportere om opsporing og beslaglæggelse af likvide midler eller andre betalingsmidler for over 10 000 EUR)
- beslaglæggelser af likvide midler for i alt 5,5 mio. EUR samt advarsler om likvide midler, der udgjorde 26,5 mio. EUR
- Europols håndtering af 110 advarselsmeddelelser og 128 meddelelser om beslaglæggelser og gennemførelse af søgninger i Europols systemer, som afslørede forskellige sammenhænge
- Europols påvisning af fire forbindelser, som viste, at der blev flyttet svimlende store mængder likvide midler mellem to EU-lande.

3.1. Terrorisme

Næsten ti år efter angrebene i New York den 11. september 2001 udgør terrorisme fortsat en alvorlig trussel mod EU's medlemsstater. Ekstremistiske grupper og terrorgrupper, som f.eks. al-Qaeda og andre, er aktive i EU og påvirker dens borgeres liv. Kampen mod ekstremisme og terrorisme er derfor fortsat en topprioritet for EU og Europol.

Europol bistår medlemsstaterne med at gennemføre vellykkede efterforskninger på dette område ved at tilbyde følgende produkter og tjenester:

- analyse og analyseprodukter, som f.eks. rapporter, trusselsvurderinger og manglende led for igangværende internationale efterforskninger
- informationsudveksling og adgang til Europols databaser, udvekslingssystemer og andre ekspertplatforme
- ekspertise via Europols mobile kontor, der gør det muligt at yde assistance på stedet
- andre skræddersyede produkter og tjenester, såsom Modus Operandi Monitor, First Response Network, det europæiske netværk til ammunitionsbortskaffelse (European Explosive Ordnance Disposal Network), EU's bombedatabase og andre
- Europols udarbejdelse af den årlige rapport om terrorismesituationen og -tendenserne i Europa (TE-SAT), som søger at fastlægge grundlæggende fakta og tal vedrørende terrorangreb og anholdelser i EU, samt nye tendenser.

3.1.1. Modus Operandi Monitor

Modus Operandi Monitor er et middel til udvikling af en overordnet aktivitetsmodel, der konstant overvåger terrorbegivenheder og/eller -efterforskninger, der påvirker sikkerhedssituationen i EU, ved at fokusere på specifikke elementer af de måder, terroristerne opererer på (modus operandi). Yderligere værdi tilføres ved, at resultatet kobles op på andre af Europols efterretningsprodukter, og at det tilstræbes

at levere ekspertise og efterretninger i realtid til de relevante medlemsstaters agenturer.

3.1.2. First Response Network

First Response Network er et værktøj udviklet af Europol, som sætter retshåndhævelsesorganer i stand til sætte ind i rette tid mod terrorangreb i Europa. Et team af Europols og medlemsstaternes eksperter i terrorbekæmpelse kan mobiliseres straks til at bistå de berørte medlemsstater i alle operationelle og tekniske forhold. I sådanne tilfælde vil dette team gøre brug af Europols operationelle center til at sikre en effektiv informationsudveksling med alle involverede parter. Ud over at tilbyde støtte i en krisesituation søger First Response Network ligeledes at yde højtstående eksperter i terrorisme strategisk vejledning, der er skræddersyet til en modus operandi af et angreb under udvikling.

© Jean-François Guiot

Greater Manchester-politioperationen i Det Forenede Kongerige

I 2010 støttede Europol terrorbekæmpelsesenheden ved politiet i Greater Manchester i forbindelse med en operation til bekæmpelse af terror i Det Forenede Kongerige. Den hovedmistænkte blev idømt to års fængsel efter at være blevet dømt for to anklager i henhold til afsnit 58 i terrorloven vedrørende besiddelse af materiale, der kan anvendes til terrorformål.

Europol gennemførte en undersøgelse af omkring 6 000 elektroniske dokumenter leveret af Greater Manchester politi, primært på arabisk, med henblik på at identificere dem, der kunne udgøre en sikkerhedsrisiko for Det Forenede Kongerige. En første vurdering af indholdet foretaget af Check the Web-gruppen blev efter anmodning af politiet i Greater Manchester fulgt op af mere specifikke analyser af specifikke dokumentsæt. Retsvidenskabelige computerværktøjer muliggjorde en isolering af relevante filer. Et krydstjek af elektroniske filer i forhold til Europols systemer afslørede ligeledes tilstedeværelsen af terrormateriale, der tidligere var brugt som bevismateriale i retten.

Europols arbejde førte til identifikation af en ekstremistisk præst, som også var interessant i forbindelse med andre efterforskninger i EU. Check the Web-gruppen gjorde brug af det materiale, som Greater Manchester politi havde leveret, til at analysere og vurdere den ideologi, som denne mistænkte udbredte. Den efterfølgende rapport fra Europols Check the Web-gruppe og en trusselsvurdering af den pågældende og hans europæiske tilhængere skabte yderligere forbindelser til igangværende efterforskninger i nogle medlemsstater.

3.1.3. Det europæiske netværk til ammunitionsbortskaffelse (European Explosive Ordnance Disposal Network)

Det europæiske netværk til ammunitionsbortskaffelse er oprettet med det formål, at eksperter kan udveksle viden om bortskaffelse af sprængstoffer. Netværket bidrager til at identificere bedste praksis og tilrettelægger træning i partnerskab med EU's medlemsstater og tredjeparter. Det holder ligeledes ammunitionsbortskaffelsesenheder løbende orienteret om de seneste relevante udviklinger. Det er åbent for alle politi-, offentlige og militære enheder, der beskæftiger sig med sprængstoffer. Netværket gennemfører træningsforløb samt en række andre aktiviteter.

3.1.4. EU's bombedatabase

EU's bombedatabase (EBDS) tilvejebringer en platform for rettidig informationsdeling og relevante oplysninger og efterretninger om sprængstoffer, brandvåben og sprænglegemer samt om kemisk, biologisk, radiologisk og nukleart materiale (CBRN). EU's bombedatabase omfatter ligeledes hændelsesdatabaser for sprængstoffer og CBRN samt biblioteker og ekspertfora.

EBDS blev lanceret med succes i oktober 2010 efter afslutningen af et toårigt intensivt projekt, som havde til formål at harmonisere og centralisere informationsudvekslingen mellem bombedatacentre i EU-medlemsstaterne. Projektet blev finansieret af Europa-Kommissionen.

3.1.5. Sørøveri

Fra begyndelsen af 2010 blev spørgsmål vedrørende sørøveri integreret i terrorismebekæmpelsen i Europol. Siden sørøveri blev sat på dagsordenen, er skibsfartens omkostninger skudt i vejret og er ude af kontrol på grund af forhøjede forsikringspræmier, omkostninger til øget sikkerhed og store operationelle omkostninger, som skyldes de længere alternative ruter. Ifølge efterretninger kan sørøveri være forbundet med andre former for organiseret kriminalitet, f.eks. smugleri af mennesker, våben og narkotika. Europol udveksler, i tæt samarbejde med Interpol og med støtte fra 10 EU-medlemsstater og Eurojust, information om kriminelle aktiviteter i forbindelse med sørøveri. Europols involvering i dette fænomen fokuserer på identificering af centralt placerede forbrydere, logistiske aktiver og finansielle strømme med tilknytning til kriminel aktivitet.

I november 2010 opfordrede en resolution vedtaget af FN's sikkerhedsråd med enstemmighed alle FN's 192 medlemslande til at arbejde sammen med Europol og Interpol om at bekæmpe de kriminelle netværk, der er involveret i sørøveri ud for den somaliske kyst. Dette var et vigtigt skridt frem, idet internationale retshåndhævelsesmyndigheder tilvejebringer den nødvendige sammenhæng mellem anholdelser efter militære indgreb og efterforskningerne og retsforfølgelse af sørøvere og dermed forbundne kriminelle netværk.

3.1.6. Terrorismedatabase

Europol er i gang med at forberede oprettelsen af en fælles terrorismedatabase med det formål at modernisere EU's indsats over for terrorisme. Dette vil ske gennem en bedre inkorporering af EU's definition af terrorisme, ved at være fleksibel i forhold til medlemsstaters og tredjeparters behov og ved at fokusere præcist på områder af fælles interesse. Generelt afspejles denne tilgang i forbedringerne af den daglige styring, herunder de seneste videnskabelige resultater, som f.eks. retsmedicinsk analyse, fingeraftryk og dna.

Program til sporing af finansiering af terrorisme

I kølvandet af den aftale mellem EU og USA om et program til sporing af finansiering af terrorisme, der trådte i kraft den 1. august 2010 ([5]), udgør en central rolle for Europol verificering af henvendelser fra USA til udpegede leverandører af betalingsdata i EU. Ud over denne verificeringsrolle har Europol etableret et enkelt kontaktpunkt for dets analysedatabaser og EU's medlemsstater med det formål at koordinere alle udvekslinger med USA i relation til denne aftale, som omfatter uopfordret levering af information, samt anmodninger fra USA om søgninger i henhold til TFTP. Målet med dette nye samarbejde mellem USA og EU er at identificere, efterspore og forfølge de penge, der finansierer terrorisme.

3.2. Narkotika

Narkotikaproblematikken vækker stor bekymring blandt Europas borgere på grund af dens konsekvenser både for folkesundheden og -sikkerheden og den enkelte borgers sundhed og sikkerhed. Bekæmpelse af narkotika har været et prioriteret indsatsområde for Europol lige fra den første begyndelse.

3.2.1. Syntetiske stoffer

EU er en vigtig region for den ulovlige produktion af syntetiske stoffer, navnlig amfetamin og ecstasy. Hvert år identificeres og lukkes der omkring 60 færdige produktionssteder. Under medlemsstaternes efterforskninger afsløres der ofte lagerpladser for potentielt farlige prækursorer, der anvendes i narkotikafremstillingsprocessen.

Europols operationelle støtte omfatter koordinering og iværksættelse af kriminalefterforskninger samt assistance på stedet til EU's retshåndhævelsesorganer under optrævlingen af ulovlige faciliteter for produktion af syntetiske stoffer. Europols eksperter støtter retshåndhævelsesmyndigheder med sikker lukning af disse narkotikaproduktionsenheder og med at indsamle bevismateriale. De udfører ligeledes tekniske efterforskninger af kundetilpasset og industrielt udstyr, der beslaglægges fra narkotikaproduktion og oplagringsenheder.

Operation TEX — Cospolinitiativet

Europol har siden 2005 støttet gruppen for syntetiske stoffer i Cospolprojektet (Comprehensive Operational Strategic Planning for the Police). I februar 2010 udså Cospol sig, med udgangspunkt i en Europolanalyse og løbende henvendelser i adskillige medlemsstater, et specifikt »high-value target« (HVT) med henblik på fælles efterforskning. Sammen med Belgien, Nederlandene og Tyskland iværksatte Europol en fælles operation med fokus på den organiserede kriminelle gruppe, som det udvalgte HVT stod i spidsen for, og som var involveret i produktion i stor skala af syntetiske stoffer.

I maj 2010 stod det klart, at de mistænkte var klar til at starte processen op med produktion af syntetiske stoffer i Belgien. Det belgiske forbundspoliti i Hasselt bad Europol om operationel og teknisk støtte med det formål eventuelt at lukke det ulovlige produktionssted.

([5]) Rådets afgørelse 2010/412/EU af 13.7.2010 om indgåelse af aftalen mellem Den Europæiske Union og Amerikas Forenede Stater om behandling og overførsel af finansielle betalingsdata fra Den Europæiske Union til USA til brug for programmet til sporing af finansiering af terrorisme.

Europol ydede støtte på stedet og stillede detaljeret teknisk efterforskning og ekspertise til rådighed. Som følge heraf lukkede forbundspolitiet i Hasselt i tæt samarbejde med Europol et stort avanceret ulovligt narkotikalaboratorium, som havde potentiale til at fremstille hundreder af kilo syntetiske stoffer. Værdien på gadeplan i Europa af en sådan produktion blev anslået til flere millioner euro.

Seks hovedmistænkte blev anholdt i Belgien, og store mængder kemikalier blev beslaglagt. Samtidig gennemførte de juridiske myndigheder i Tyskland ransagninger og beslaglagde flere syntetiske stoffer, kokain, store pengebeløb og store mængder kemikalier. Der er allerede afsløret forbindelser til andre lokaliteter for produktion af syntetiske stoffer (f.eks. i Nederlandene og Tyskland) via Europols system til sammenligning af ulovlige laboratorier (Illicit Laboratory Comparison System (EILCS)).

Europol var med udpegningen af HVT'et med i denne vellykkede operation lige fra starten i februar 2010. Under operationen leverede Europol 13 analyserapporter og én specialistrapport til efterforskere. Der blev ligeledes arrangeret to operationelle interne møder og ydet teknisk støtte på stedet. Som et resultat af disse fælles aktiviteter blev hovedmændene idømt seks års fængsel.

Lukning af narkotikalaboratorier

Europols EILCS-system omfatter detaljerede fotografiske og tekniske oplysninger om produktion af syntetiske stoffer, opmagasinering og kemikalieaffaldsdepoter. Det tillader identifikation af forbindelser mellem beslaglagt udstyr, materialer og kemikalier. Derudover omfatter Europols Synthetic Drug System (ESDS) oplysninger om modus operandi og betydelige beslaglæggelser. Derved muliggøres identifikation af sammenfald mellem beslaglæggelser, således at der kan opstilles profiler og sættes ind over for specifikke kriminelle grupper.

3.2.2. Kokain

Efter cannabis er kokain nu det næstmest brugte ulovlige stof i Europa.

3 millioner, eller 2,2 % af unge europæere (mellem 15 og 34 år), beretter at have brugt kokain i det seneste år. Ca. 13 millioner voksne (fra 15 til 64 år) har brugt kokain på et eller andet tidspunkt i deres liv. Dette afspejler de hastigt voksende handelsstrømme og spredningen af brugen af kokain i Europa. Ud over USA har EU fortsat det næststørste forbrug af kokain i verden.

I Europol er det et specifikt projekt med en analysedatabase, der har ansvar for kokainrelaterede organiserede kriminelle netværk. Dets aktiviteter omfatter:

- centraliserede tjenester for hurtig og effektiv behandling og analyse af data vedrørende kriminelle netværk, der beskæftiger sig med illegal handel med kokain
- formidling af analyserapporter til støtte for medlemsstaternes verserende efterforskninger
- fremme af etableringen af parallelle efterforskninger og gennemførelse af fælles operationer
- afdækning af muligheder for at oprette fælles efterforskningshold
- levering af taktiske og strategiske oplysninger om hovedmistænkte og deres hjælpere
- eftersporing af pengestrømmene fra kokainhandelen og bistand til medlemsstaterne med at indefryse og konfiskere disse ulovlige indtægter
- indledning og fremme af operationelt og strategisk samarbejde samt informationsudveksling mellem EU- og ikke-EU-lande med fokus på optrævling af de kriminelle netværk.

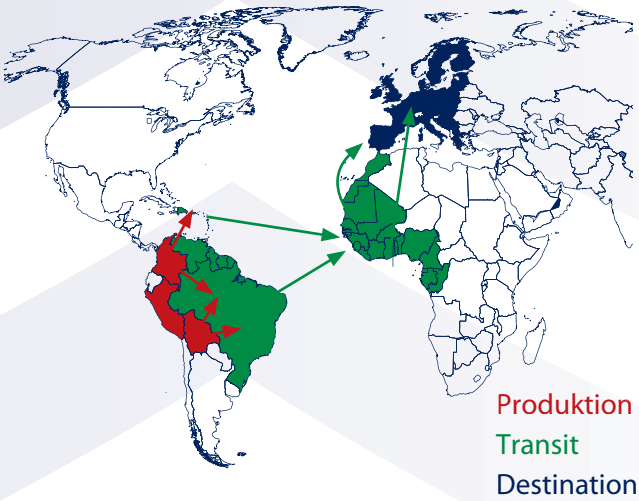

Produktion, transitveje og slutdestination for kokain

Inden for dette specifikke projekt driver Europol systemet for kokainlogoer (Europol Cocaine Logo System), der består af kokainlogoet Cocaine Punch og databaser over specifikke skjulesteder.

Operationel og teknisk støtte til Estland

Den 22. september 2010 ankom en forsendelse med luftfragt indeholdende 217,3 kilo kaffepulver til Estland fra Venezuela via Tyskland. De tyske toldmyndigheder havde allerede testet forsendelsen positiv for kokain, og i samarbejde med efterforskningsafdelingen i den estiske told- og skattestyrelse blev der tilrettelagt en organiseret leverance.

Europol udarbejdede straks to meget omfattende rapporter om kokainoparbejdningslaboratorier, kokainudvindingsprocedurer, anvendte kemikalier og anvendt udstyr samt nærmere oplysninger om de risici, der er involveret under kokainudvindings- og oparbejdningsprocessen. Ud over den daglige kontakt blev der også stillet yderligere oplysninger til rådighed om laboratorier, der blev fundet i andre EU-lande, hvor lignende partier var blevet behandlet.

Baseret på disse rapporter og anden vejledning i forbindelse hermed og under efterfølgende ransagninger fandt og identificerede efterforskerne en liste over kemikalier, der var blevet anvendt til oparbejdning og rensning af kokain.

Der blev beslaglagt i alt 48 kilo kokain, mens to estiske statsborgere og to andre mistænkes for narkotikarelaterede forbrydelser. Tre andre mistænkte har været i forvaring på anklagerens anmodning.

3.2.3. Heroin

EU er et vigtigt globalt forbrugermarked for opiater. Selv om udbuddet af og efterspørgslen efter opiater, dvs. heroin, er relativt lille sammenholdt med syntetiske stoffer og cannabis, er de sociale, økonomiske og sundhedsmæssige problemer, der er forbundet med brugen heraf, betydelige, og heroin udgør fortsat en

stor trussel mod folkesundheden og -sikkerheden i Europa. Ifølge FN's Kontor for Bekæmpelse af Narkotika og Kriminalitet skønnes det, at 100 ton heroin årligt vil skulle bruges til at forsyne heroinmarkedet i EU, mens ca. 8 til 15 ton beslaglægges hvert år af EU's retshåndhævelsesmyndigheder.

Europols projekt om heroin søger at optrævle kriminelle organisationer, der er involveret i produktion af og handel med heroin, og støtter medlemsstaterne i deres efterforskninger med henblik herpå. En række vellykkede delprojekter har hjulpet medlemsstaterne med at opnå deres målsætning om at sætte ind over for dette fænomen.

I 2010 støttede Europol efterforskninger og initiativer rettet mod vestafrikanske organiserede kriminelle grupper, der opererer i flere regioner af EU, og grupper, der handler heroin langs Balkanruten. Europol indkaldte til en række operationelle møder både i hovedsædet i Haag og i nogle medlemsstater. De produkter, der blev leveret, var bl.a.:

- 44 rapporter om sammenfald
- 4 analyserapporter
- 2 efterretningsmeddelelser.

3.2.4. Cannabis

Cannabis er på verdensplan det mest fremherskende stof, for så vidt angår produktion, handel og forbrug. Det kan antage forskellige former, som f.eks. cannabisblade (marihuana), cannabisharpiks (hash) og cannabisolie. EU er et vigtigt forbrugermarked for cannabis.

© Guardia Civil

Europols Projekt Cannabis kom til verden i marts 2010 på foranledning af adskillige medlemsstater. Projektet søger at iværksætte, støtte og koordinere de efterretningsmæssige aspekter af efterforskninger, samtidig med at det fremmer informationsudveksling, viden om og erfaring med cannabis. Projekt Cannabis er opdelt i to delprojekter, der fokuserer på engroshandel med og dyrkning og produktion af cannabis.

Projekt Cannabis inkluderer Europols system for sammenligning af cannabisdyrkningssteder (Europol Cannabis Cultivation Site Comparison System (ECCCS)) og Europols logosystem om cannabis (Europol Logo System on Cannabis (ELSC)). Det støtter, og støttes, også af aktiviteterne i Den Europæiske Ekspertgruppe om Cannabis (EEGC). Selv om det er et nyt projekt, har det allerede støttet flere operationelle sager.

3.3. Menneskehandel

Menneskehandel er en grov forbrydelse, der påvirker alle medlemsstater. Mænd, kvinder og børn udnyttes dagligt både af individuelle forbrydere og af organiserede kriminelle grupper i hele EU. Selv om det på nuværende tidspunkt er umuligt at fastslå det nøjagtige omfang af menneskehandelen i EU og på verdensplan på grund af mangelen på et harmoniseret dataindsamlingssystem, anslås antallet af ofre alene i Europa at løbe op i hundredtusinder. Oplysninger til Europol i 2010 fokuserer på, hvordan så godt som hvert eneste EU-land påvirkes af denne type grove forbrydelse, det være sig som kilde-, transit- eller bestemmelsesland.

Ifølge data registreret i Europolsystemerne kom de personer, der var identificeret som ofre for menneskehandel, primært fra:

- det sydøstlige kriminelle knudepunkt
- det nordøstlige kriminelle knudepunkt
- Vestafrika
- Asien.

Selv om seksuel udnyttelse er den mest udbredte form for handel, der rapporteres om, er udnyttelse af

arbejdskraft ligeledes et almindeligt forekommende fænomen, der ofte ikke opdages på grund af den generelle mangel på fokus på emnet. I 2010 blev der identificeret en ny tendens, hvor ofre handles specifikt med det formål, at der uretmæssigt kan kræves sociale ydelser og børnepenge. Ofre for denne type forbrydelse er ofte helt og aldeles uvidende om, at de ydelser, de har krav på, rent faktisk opkræves af menneskesmuglerne.

Mange ofre fortsætter med at blive handlet på tværs af grænserne enten legitimt eller på anden måde, men samtidig er omfanget af handel inden for et land steget, og det gælder også for EU-statsborgere, der handles inden for EU.

Europol rapporterer løbende om dette kriminelle fænomen for at hjælpe medlemsstaterne med at identificere trusler, som netværk for menneskehandel udgør. Europol tilrettelægger ligeledes operationelle møder, der skal sætte efterforskere i stand til at mødes regelmæssigt for at udveksle oplysninger om løbende sager.

Europol var til stede på dette område for at støtte flere operationer i forbindelse med menneskehandel i 2010 og:

- ydede to gange støtte på stedet gennem indsættelse af det mobile kontor, således at efterforskerne kunne få adgang til databaser og analyseværktøjer direkte fra operationerne
- støttede aktivt 14 højtprofilerede efterforskninger af menneskehandel
- ydede støtte til mange enkeltstående efterforskninger, hvilket førte til potentiel afsløring af store netværk for menneskehandel.

Fælles efterforskningshold (JIT)

Der kan oprettes fælles efterforskningshold med det formål at forbedre politisamarbejdet yderligere. Holdene består af rets- og politimyndigheder fra mindst to medlemsstater. De er ansvarlige for at gennemføre kriminalefterforskninger af specifikke sager i en begrænset periode. Europol og Eurojust kan deltage i JIT og koordinere deres arbejde.

I 2010 deltog Europol i 7 fælles efterforskningshold og underskrev således 7 JIT-aftaler med 7 EU-medlemsstater. Desuden var Europol aktivt involveret i, og støttede, adskillige flere JIT, uden at der forelå en formel aftale.

Operation vedrørende menneskehandel

I november 2010 ydede Europol støtte til det østrigske og ungarske politi i deres indsats for at redde ofre for menneskehandel, der skulle bruges i sexindustrien, og anholde bagmændene bag netværket for menneskehandel.

Fem unge kvinder fra Ungarn og Rumænien blev holdt som sexslaver i et hus i det sydlige Ungarn og blev ydmyget gennem seksuelt, fysisk og psykisk misbrug. Kvinderne blev dernæst flyttet til Østrig, hvor de blev tvunget til prostitution og igen låst inde uden nogen kontakt med venner og familie. De blev tvunget til at have sex med mellem 15 og 20 kunder om dagen og blev rutinemæssigt misbrugt af de folk, der havde taget dem til fange. Disse kvinder kom fra fattige miljøer og blev »rekrutteret« med falske løfter om arbejde i private hjem.

I kølvandet af operationen anholdt ungarsk politi den hovedmistænkte, en 54-årig ungarer, samt hans 36-årige kvindelige medskyldige. Under ransagninger beslaglagde politiet skydevåben, et betydeligt kontantbeløb, smykker og andre genstande til en værdi af adskillige tusinde euro. Derudover blev der

© Hungarian Police

beslaglagt it- og kommunikationsudstyr sammen med en stor mængde beviser på kriminelle aktiviteter over de seneste ti år.

Europol sendte sine eksperter til stedet for at koordinere sideløbende operationer i både oprindelses- og bestemmelseslandet. Derudover blev der tilvejebragt operationelle analyser af Europol, som var med til at afsløre internationale forbindelser via krydstjek af ofre med data, der allerede fandtes i Europols databaser, lige som der blev konstateret forbindelser til andre rapporterede sager. Europol analyserede ligeledes data fra specificerede regninger og finansielle transaktioner, der blev indsamlet på dagen for aktionen, og som førte til, at der blev rejst yderligere anklager mod de mistænkte.

Operation Golf

28 børn blev reddet som led i en stor fælles aktion under ledelse af Det Forenede Kongeriges Metropolitan Police og Europol. Operationen, der blev afsluttet i oktober 2010, indgik i en mere omfattende efterforskning kaldet Operation Golf og bestod af et fælles efterforskningshold (JIT) mellem Metropolitan Police og det rumænske nationale politi. Formålet med dette JIT var at bekæmpe et specifikt rumænsk netværk af organiserede kriminelle, der handlede med og udnyttede børn fra romasamfundet.

© Fotolia

Til dato har efterforskningen ført til anholdelsen af 126 personer. Overtrædelserne omfatter: menneskehandel (herunder handel inden for Det Forenede Kongerige), pengehvidvaskning, socialt bedrageri, forsømmelse af børn, forhindring af rettens gang, tyveri og hæleri. Der verserer forskellige retssager.

Operationens primære formål var at beskytte potentielle børneofre og involverede 16 adresser, der blev ransaget i Ilford, Essex.

De fundne børn blev ført til et særligt center bemandet med politiets eksperter i beskyttelse af børn, den lokale myndighed og lokale health trust, hvor der blev foretaget en individuel udredning af de enkelte børn. Under udredningsprocessen blev børnenes trivsel undersøgt, og man forsøgte at afdække, om de havde været udsat for udnyttelse og/eller forsømmelse.

Europol var et aktivt medlem af det fælles efterforskningshold og ydede bistand til de kompetente myndigheder ved at:

- Give ekspertrådgivning i nedsættelsen af det pågældende JIT og planlægningen af strategiske og operationelle aktiviteter.
- Sikre analytisk støtte under hele efterforskningen. Et af de centrale resultater af denne analyse var afdækningen og prioriteringen af de vigtigste mål for den organiserede kriminelle gruppe, både i Rumænien og i Det Forenede Kongerige.

- Yde assistance på stedet gennem indsættelsen af agenturets mobile kontor i Det Forenede Kongerige og Rumænien ved fire lejligheder. Der blev i hver af sagerne gennemført kontroller i realtid af databasen for at støtte operationerne for indsamling af efterretninger og tvingende aktioner fra britisk og rumænsk politis side (ransagninger og anholdelser).
- Udarbejde og offentliggøre 67 analyserapporter.
- Identificere centrale forbindelser til andre EU-lande, navnlig Belgien og Spanien.

Kvaliteten og omfanget af Europols analyse var afgørende for sagens videre forløb. Europol forventes at yde yderligere støtte i den nærmeste fremtid.

Menneskesmugleres udnyttelse af børn ses nu **ikke alene som en måde at tjene penge på, men også en måde at sikre, at politiets efterforskninger hindres ved at involvere mistænkte og vidner, der er børn**. Det er nødvendigt at sætte yderligere ind for at beskytte disse, særligt udsatte, personer. I mange sager er børn blevet »trænet« til ikke at samarbejde med myndighederne.

3.4. Seksuel udnyttelse af børn

Produktion og spredning af ulovligt indhold, der fremstiller seksuel udnyttelse af børn, har gode vilkår, primært ved den lette adgang til internettet. Den tilsyneladende anonymitet, som dette kommunikationsmiddel tilbyder, gør en succesfuld identifikation og lokalisering af gerningsmændene vanskelig. Afsløring af ulovligt materiale er kun en del, muligvis kun begyndelsen, af en efterforskning af en forbrydelse mod et barn. Sporing og identifikation af børneofre er en prioritet og er en yderligere udfordring for retshåndhævelsesmyndighederne.

Internettet udgør også en platform for andre forbrydelser mod børn, som f.eks. onlinegrooming ([6]). Når først materialet med misbruget af børn når frem til internettet, udgør det en permanent reviktimisering af det viste barn.

Nuværende tendenser

- Mennesker, der begår seksuelle overgreb på børn, gør i stadigt stigende omfang brug af avanceret software for at beskytte deres anonymitet. De bruger onlinelagring og avancerede krypteringsteknikker for at undgå digital efterforskning fra politiets side.
- De kriminelle synes at fokusere på brugen af skjulte kanaler, hvor der kun er adgang for dem, der er blevet »udvalgt«. Denne »udvælgelse« afhænger af mængden og arten af billeder af seksuelt misbrug af børn, som de deler.
- Der har i det seneste år været rapporteret et fald i antallet af verdensomspændende kriminelle netværk, der tilbyder pay per view-websteder med seksuelt misbrug af børn.
- Andre fænomener er begyndt at dukke op, som f.eks. cybersexturisme, hvor misbruget af et barn sker foran et webkamera efter modtagelse af anmodningen og betaling.

([6]) Onlinegrooming er et forslag fra en voksen om at mødes med et barn under den seksuelle lavalder i henhold til national lovgivning med det formål at udføre seksuelle handlinger med barnet.

- Folk, der begår seksuelle overgreb på børn, rejser eller migrerer til specifikke lande, hvor børn bliver udbudt af deres familier eller mellemmænd med henblik på udnyttelse og produktion af børnepornografisk materiale.
- Materiale, hvor børn misbruges, kan være produceret af teenagere eller børnene selv, som undervurderer risikoen ved at offentliggøre deres billeder eller filmfiler. I nogle tilfælde overtales eller tvinges de til at producere materialet af børnemisbrugere gennem onlinegrooming.
- Ligeledes er der bemærket tilfælde af onlinegrooming og fremsendelse af seksuelle meddelelser til unge ved hjælp af mobiltelefoner og multimedieenheder (»sexting«).

Der blev oprettet en specifik analysedatabase i 2001 for at forhindre og bekæmpe aktiviteter fra kriminelle netværk, der var involveret i produktion, salg eller distribution af materiale med seksuel udnyttelse af børn og dermed beslægtede forbrydelser. Europol har til dato formidlet tusindvis af efterforskningspakker og analyserapporter til retshåndhævelsesorganer, der gør det muligt at identificere mere end 2 000 sædelighedsforbrydere og identifikation af et konstant antal ofre. Europol har også støttet medlemsstater ved at foretage retsmedicinske undersøgelser af kopier af digitalt materiale, der har været beslaglagt af politimyndigheder.

Operation Comfort

I begyndelsen af 2010 modtog det nederlandske nationale politi oplysninger og data fra et nederlandsk webhostingselskab om, at én af dets kunders servere var blevet hacket. Hackerne havde lagt et image board med materiale med misbrug af børn op på den hackede webserver. Selskabet gemte logfilerne til den specifikke server, herunder det fundne materiale med misbrug af børn, og sendte dem til det nederlandske nationale politi.

Nederlandene fremsendte de kriminelle data til Europols databaser. Europol analyserede dataene og sendte analyserapporterne til alle berørte lande. Der blev under analysen identificeret 3 931 mål i EU og 6 041 uden for EU.

Operation Venice Carnival

Operation Venice Carnival løb fra 2009 frem til 2010. Det italienske post- og kommunikationspoliti afslørede en kriminel gruppe, der installerede skadeligt software på virksomheders ubeskyttede webservere for at distribuere chokerende materiale af seksuelt misbrug af børn online.

Det italienske politi blev første gang varskoet om den kriminelle aktivitet, da en bedstemoder, som uskyldigt havde surfet på internettet for at købe gaver til sine børnebørn, klikkede på et link til en onlineshop blot for at finde ud af, at hun blev sendt videre til et websted for børnepornografi. Hun informerede straks politiet, som i begyndelsen af 2009 rutinemæssigt begyndte at overvåge aktiviteterne på de ulovlige websider, som syntes at være hostet på en italiensk webserver.

Efter yderligere analyse blev det opdaget, at den pågældende websiteserver samt en række andre i hele verden bevidst var blevet inficeret med malware. Dette skadelige software blev brugt af en kriminel gruppe til at kapre webservere og automatisk omdirigere uskyldige internetbrugere til ulovlige websteder, som indeholdt materiale med misbrug af børn.

Det italienske politi skaffede efterretninger om de pågældende inficerede websteder, og disse efterretninger blev offentliggjort af Europol og fremsendt til alle EU's retshåndhævelsesorganer samt til lande og organer, som Europol samarbejder med. Yderligere efterforskninger afslørede, at de legitime ejere af de inficerede webservere var uvidende om problemet og ikke var aktivt involveret i den kriminelle aktivitet. Undersøgelser bekræftede, at deres servere blev inficeret på grund af manglende internetsikkerhed.

Den kriminelle gruppe, der havde ansvaret for malwaren, kom fra Østeuropa og havde medsammensvorne i hele verden. Det menes, at de producerede deres eget materiale med misbrug af børn, som blev kommercielt distribueret via sikre og anonyme websteder. Det italienske post- og kommunikationspoliti, der arbejdede sammen med Europol, udviklede strategier til at følge pengesporet og afsløre kunderne og slutbrugerne af det ulovlige materiale.

Som et resultat af denne operation er mere end 1 000 webservere i hele verden blevet »renset« i samarbejde med servernes ejere, og det har nedbragt risikoen for, at borgere i EU finder sådanne ulovlige ressourcer på nettet. Den komplekse efterforskning for at afsløre producenterne og de kriminelle bagmænd pågår fortsat.

Projekt Haven — stop for europæeres misbrug af ofre i alle lande

Havenprojektet koordinerer en fælles EU-indsats for at bekæmpe seksualforbrydelser mod børn udført af europæere uden for deres oprindelsesland eller faste bopæl. Det omfatter en koordinering af internationale operationer, som gennemføres af europæiske retshåndhævelsesmyndigheder. På lang sigt bør der gennemføres forebyggende foranstaltninger, som f.eks. permanente meddelelser eller et advarselssystem, der skal opspore gerningsmænd, der begår seksuelle overgreb på børn, begrænse deres ulovlige aktiviteter og beskytte børn.

Internet-Related Child Abuse Material Project (Circamp)

Cospols Circampprojekt fremmer brugen af en filtreringsteknologi i EU's medlemsstater, som blokerer brugeres adgang til kommercielle websteder med børnepornografisk indhold. Projektet gennemførte med succes filteret, der forhindrer spredning af børnepornografisk materiale, og dette filter har fundet bred udbredelse. Filteret er i øjeblikket i brug i Danmark, Finland, Det Forenede Kongerige, Italien, Malta, Norge og Sverige. De data, som medlemsstaternes filtre genererer om blokeringsaktiviteten, sendes til Europol til analyse.

Projekt Funnel Web

Et projekt kaldet Funnel Web beskæftiger sig med anmodninger fra registranter af websteder, der fejlagtigt sortlistes af Circampfilteret i ovennævnte medlemsstater. Europol har, i partnerskab med Circamp, oprettet en rapporteringsmekanisme for ejere af blokerede domæner. Dette system sigter mod at centralisere klagerne og anmodningerne om ændring af domænestatus for at garantere, at anmodninger kan behandles i alle lande, hvor domænet er sortlistet.

Europol skaber lettere kontakt mellem ejerne af domæner og de kompetente retshåndhævelsesorganer. Det er imidlertid op til medlemsstaterne at træffe beslutning om eventuelle retlige konsekvenser, som skyldes anmodninger om ændringer.

European Financial Coalition (EFC)

Formålet med Den Europæiske Finansielle Koalition (EFC) er at afbryde økonomiske gevinster ved salget af billeder, der indeholder seksuelle overgreb på børn. Inden for dette initiativ har store finans-, internet- og teknologivirksomheder slået sig sammen med Europol, europæiske politiagenturer, Europa-Kommissionen og specialiserede ngo'er for beskyttelse af børn om at opspore, afbryde og konfiskere kommercielle gevinster ved distribution af uanstændige billeder. Europol vil fra starten af 2011 koordinere og lede koalitionens styregruppe.

3.5. Organiseret illegal indvandring

Generelt synes organiserede kriminelle grupper, der står for illegal indvandring, at være struktureret i løse netværk af mindre grupper, og de fleste af dem har etniske eller kulturelle forbindelser til de illegale indvandrere, de smugler. De organiserede kriminelle grupper viser en høj grad af fleksibilitet og en evne til at samarbejde på tværs af landegrænser uanset deres etniske forskelligheder — selv i regioner, hvor der er tradition for etniske konflikter. Mellemmændene er hurtige til at opdage og udnytte forskellige ændringer i samfundet, f.eks. retshåndhævende myndigheders ændrede taktikker og ændringer i love eller bestemmelser samt åbning af nye eller billigere transportruter eller nye grænseovergange.

Europol yder analytisk støtte til EU's medlemsstater til at bekæmpe organiseret illegal indvandring. De kriminelle netværk, der er involveret i illegal indvandring, er til tider også involveret i anden kriminalitet, som f.eks. forfalskning af rejsedokumenter, narkotikahandel, pengehvidvaskning, menneskehandel og lignende.

© Claudia Conrad

Europol har opdelt dette analyseprojekt i delprojekter med fokus på specifikke organiserede kriminelle grupper, nationaliteter, modi operandi eller geografiske områder. I 2010 var der 7 aktive delprojekter, der har fokus på organiseret illegal indvandring fra Afghanistan, Irak, Iran, Nordafrika, Sydasien og Vietnam og produktion og distribution af forfalskede dokumenter. Europol har siden august 2010 ligeledes deltaget i et fælles efterforskningshold om bekvemmelighedsægteskaber under dette analyseprojekt.

Europol har sidste år støttet 6 større europæiske operationer, der har beskæftiget sig med kriminelle netværk, der organiserer illegal indvandring, hvilket har ført til, at flere end 80 mellemmænd er blevet anholdt. De operationelle aktiviteter blev koordineret under møder arrangeret og formidlet af Europol. Under operationerne var gruppen for analysedatabasen til stede i de operationelle koordineringscentre og ydede støtte gennem teknisk ekspertise og indsættelse af det mobile kontor. I efterforskningsfaserne fokuserede Europols medarbejdere på operationelle analyser, og i mange tilfælde blev der identificeret forbindelser til andre EU-efterforskninger. Analyseresultaterne blev kommunikeret gennem næsten 150 rapporter.

Begrebet »illegal indvandring« dækker over en række grove forbrydelser, der alle er rettet mod for økonomisk vinding at bistå med ulovlig indrejse eller ophold i et land, hvorved dette lands love overtrædes. Illegal indvandring dækker således produktion og anskaffelse af forfalskede rejsedokumenter eller tilladelser opnået på et falsk grundlag og tilvejebringelse af hemmelig transport eller anden assistance med det formål at opnå ulovlig indrejse eller ophold — ofte forbundet med en række andre kriminelle aktiviteter.

Operation Ile Fantastique

Denne paneuropæiske efterforskning varede i 14 måneder. Efterforskningerne fokuserede på mistænkte, som smuglede ulovlige indvandrere, primært fra Vietnam, til EU. Indvandrerne fik fuld »garanti« for, at de ville komme frem til bestemmelsesstedet.

Prisen for hele den garanterede tur var op til 40 000 EUR og kunne tage fra nogle få dage op til mange uger. Indvandrernes familier solgte ofte deres huse og ejendom for at finansiere turen, hvilket påførte dem en betydelig gæld.

En af de modi operandi, som dette netværk benyttede sig af, var at udstyre indvandrerne med rejsedokumenter og gyldige visa, der var udstedt på et falsk grundlag med hjælp fra korrupte embedsmænd i konsulatet. Når først indvandreren kom til Europa, blev rejsedokumenterne afleveret igen til det kriminelle netværk.

Med den kombinerede støtte fra Europol og Eurojust anholdt engelske, franske, tyske og ungarske politifolk 31 mistænkte mellemmænd i forbindelse med illegal indvandring i juni 2010. 42 lokaliteter blev ransaget under operationen. I alt 66 illegale indvandrere fra Vietnam blev fundet i forbindelse med husundersøgelser.

Europols eksperter stod til rådighed i koordineringscentret for at yde teknisk ekspertise og støtte med operationelle analyser. Under efterforskningsfasen udarbejdede Europol efterretningsrapporter og fremmede udvekslingen af information. Der blev afsløret nye kriminelle forbindelser af Europol, som arbejdede tæt sammen med nationale eksperter.

Operation Alcazar

I juni 2010 ydede Europol støtte til franske, tyske og spanske politifolk med anholdelsen af 18 personer, der var mistænkt for at fungere som mellemmænd i forbindelse med illegal indvandring til EU. Efterforskerne ransagede 15 lokaliteter og anholdt personer fra hovedsageligt det indiske subkontinent samt én marokkansk statsborger. Under husundersøgelser blev der fundet og beslaglagt kopier af pas samt syv skydevåben.

De illegale indvandrere ankom til EU på specifikke ægte rejsedokumenter, der var udstedt på andre identiteter, herunder et 90-dages arbejdsvisum. Når først indvandrerne var ankommet til Europa, blev rejsedokumenterne returneret til mellemmændene for at blive genbrugt.

© Europol

Pengene (omkostninger og profit) involveret i den franske del af efterforskningen var på over 1 mio. EUR. For hele turen betalte indvandrerne mellem 13 000 EUR og 15 000 EUR for en voksen og omkring 8 000 EUR til 10 500 EUR for et barn.

Europols eksperter leverede teknisk ekspertise og ydede støtte til operationel analyse under hele efterforskningen og udarbejdede ligeledes efterretningsrapporter og lettede udvekslingen af kriminologiske efterretninger.

3.6. Forfalskning af euro

Europol har mandat til at forhindre og bekæmpe forfalskning af penge, navnlig euro, og er blevet udpeget som EU's centrale kontor for bekæmpelse af forfalskning af euro. Denne retsstilling kvalificerer Europol til at optræde som et verdensomspændende kontaktpunkt for bekæmpelse af forfalskning af euroen.

© Europol

Operation Seaweed

I juni 2010, i udkanten af Borris-in-Ossory, 125 km fra Dublin, fandt Garda Bureau of Fraud Investigation en tidligere cementfabrik ved en landevej, der bestod af et lagerrum, en silo og en række 40 fods anhængere. Et udendørs depot var blevet lejet af en mistænkt, der havde opsat en mobil bygning (Portakabin) som kontor. Under denne bygning var der en speciel bunker, der bestod af to forbundne containere fuldt udstyret til brug som ulovligt seddeltrykkeri. Adgangen til denne bunker skete gennem en skjult passage under tæppet i kontoret. Inde i bunkeren befandt der sig højt avanceret trykkeriudstyr.

Europols tjenestemænd sluttede sig til Gardas retsmedicinske hold og ydede teknisk støtte. Operationerne var rettet mod et avanceret projekt med forfalskning af udenlandske pengesedler, det første af sin slags og i den skala i Irland. Europol deltog i denne operation på stedet med et mobilt kontor, retsmedicinsk udstyr (uv-lys, mobiltelefonscannere og andet udstyr) og blev ligeledes anvendt som platform for udveksling af oplysninger mellem irske myndigheder og andre medlemsstaters retshåndhævelsesorganer. Fire mænd blev anholdt under denne operation. Hvis gruppen ikke var blevet afsløret af politiet, ville den have haft kapacitet til at oversvømme markedet med millioner af forfalskede pengesedler (euro, pund sterling, amerikanske dollars og andre valutaer). Europol deltog i to operationelle møder og ydede støtte på stedet med et mobilt kontor og retsmedicinsk værktøjskasse (UFED).

Operation Thessaloniki

I februar 2010 anholdt sikkerhedsafdelingen i politiet i Thessaloniki fire ledere af en organiseret kriminel gruppe, der havde ansvaret for distribution og smugling af store mængder forfalskede eurosedler i Grækenland.

Gruppen bestod af græske statsborgere, der havde kontakt til organiserede kriminelle grupper i Rusland, Bulgarien og andre lande. De mistænkte var ligeledes involveret i organiseringen af illegal indvandring til EU. Internationalt politisamarbejde, som koordineres af Europol, begyndte i midten af 2007, da omkring 70 000 EUR i falske 100- og 200-EUR-pengesedler blev beslaglagt i en lille by ved navn Shakhty i Sydrusland. De russiske myndigheder underrettede EU's retshåndhævelsesmyndigheder om denne distributionskanal for falske eurosedler og støttede den græske efterforskning.

Efterforskningen førte politiet på sporet til Thessaloniki i Grækenland, hvor de kriminelle optrådte som mellemmænd for falskmøntnerne fra Plovdiv i Bulgarien. Trykkeriet — den vigtigste kilde til forfalskningerne — blev lukket af et fælles efterforskningshold af bulgarske og spanske retshåndhævelsesofficerer støttet af Eurojust og koordineret af Europol.

Europol arbejder tæt sammen med EU's medlemsstater, Den Europæiske Centralbank, Europa-Kommissionen, Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF), Interpol og andre partnere.

For at udfylde denne centrale funktion tilbyder Europol en bred vifte af produkter og tjenester til EU's medlemsstater og andre partnere. Europol støtter aktivt retshåndhævelsesmyndigheder med at indsamle, analysere, formidle og arrangere udveksling af kriminalefterretninger og leverer anden ekspertise og viden til støtte for efterforskninger.

Operation Most

I april 2010 blev 14 personer anholdt i Lublin. De mistænkte var medlemmer af et stort polsk netværk, der distribuerede falske 50- og 100-EUR-pengesedler til EU. Operationen, der involverede mere end 120 politifolk, var et resultat af tre års efterforskning i Italien, Polen og Spanien, som var koordineret og støttet af Europol. To af Europols medarbejdere ydede støtte på stedet via indsættelsen af Europols mobile kontor. Europol leverede adskillige operationelle analyserapporter, herunder en vigtig og omfattende analyserapport om sociale netværk.

Hele efterforskningen i forbindelse med Operation Most vedrørte flere forgreninger af en polsk organiseret kriminel gruppe, der opererede i forskellige EU-lande. I alt blev mere end 80 kriminelle anholdt under Operation Most.

Europol var involveret i denne efterforskning fra juni 2008 og støttede den analytisk, logistisk og økonomisk. Europol koordinerede også det internationale samarbejde mellem Italien, Polen, Spanien og Tyskland og stillede vejledning og træning til rådighed. Der blev inden for rammerne af denne efterforskning arrangeret flere operationelle møder i Europol og i EU's medlemsstater. Der blev ydet operationel støtte to gange til efterforskningerne, herunder indsættelse af det mobile kontor. Operationen blev betragtet som en stor succes, idet den førte til optrævling af en farlig kriminel gruppe, der var involveret i massedistribution af forfalskede europengesedler.

© Europol

Det omfatter også deltagelse i fælles efterforskningshold og ydelse af økonomisk støtte og, i det omfang det blev ønsket, assistance på stedet. Derudover stiller Europol retsmedicinsk støtte til rådighed for retshåndhævelsesmyndigheder. Retsmedicinsk støtte bestemmer oprindelsen af materialer og apparatur, der anvendes til fremstilling af forfalskninger. Derudover leverer Europol teknisk støtte og træning i forbindelse med taktiske og tekniske forhold, der vedrører beskyttelse af euroen mod forfalskning.

Europol deltager i samtlige efterforskninger i EU af euroforfalskninger. I 2010 gik Europol aktivt ind i 838 sager om eurofalskmøntneri og betalingskortsvindel, der kulminerede med afsløringen af fem store illegale trykkerier. Til resultaterne af de efterforskninger af eurofalskmøntneri, som Europol støttede økonomisk, hørte beslaglæggelsen af over 6 millioner forfalskede euro og 70 anholdelser.

Lukning af et ulovligt seddeltrykkeri i Bulgarien

I oktober 2010 blev tre mistænkte anholdt og et ulovligt seddeltrykkeri lukket under en særlig politioperation, der blev gennemført under ledelse af de bulgarske myndigheder. Den ulovlige trykkemaskine var udstyret med følgende værktøjer til fremstilling af falske penge:

- en Heidelberg offsetmaskine og hot print-maskine (til fremstilling af hologrampatches)
- en papirskæremaskine til industrielt brug
- en seddeltællemaskine
- uv-lamper, andet nøgleudstyr og råmaterialer.

© Europol

© Europol

Til denne operation stillede Europol operationel analyse og teknisk støtte på stedet til rådighed gennem agenturets mobile kontor. Europols eksperter gennemførte en teknisk analyse af de beslaglagte maskiner og opdagede både synlige og fluorescerende billeder af 100-EUR-sedler på gummidugen på offsetmaskinen. Disse fund indikerede helt klart, at maskinen var blevet brugt til produktion af europengesedler.

3.7. Svindel med kreditkort

Betalingskortsvindel er et stigende globalt problem, der koster enorme økonomiske tab i EU. Samtidig udgør disse tab indtægter for organiserede grupper af kriminelle, og deres ulovlige indtægter investeres i andre former for kriminel aktivitet.

Europol støtter som et centralt punkt for udveksling af efterretninger om denne type svindel efterforskningsaktiviteter, der skal beskytte EU's marked og dets kunder, ikke bare i EU, men over hele verden.

Europol udarbejder analyserapporter og trusselsvurderinger om betalingskortsvindel og organiserede kriminelle gruppers aktiviteter på dette område. Da betalingskortsvindel er et grænseoverskridende fænomen, anvendes der også fælles efterforskningshold til at koordinere samarbejdet på EU-plan.

© Fotolia

Europols højest placerede produkter

Websted for informationscenter for økonomisk kriminalitet
Nyheder om forfalskning af penge
Europols katalog over ecstasylogoer
Situationsrapport om forfalskning af euroen
Meddelelser om efterretninger om svig i forbindelse med ikkekontante betalinger
Fælles EONN-/Europolrapport om nye psykoaktive stoffer

Kilde: Europols brugerundersøgelse

Via dets nyheder om betalingskortsvindel formidler Europol oplysninger om nye tendenser, kriminaltekniker og modi operandi til efterforskere i medlemsstaterne og de samarbejdende lande.

Trusselsvurdering af betalingskortsvindel i EU

Europol udarbejdede i 2010 en trusselsvurdering af betalingskortsvindel i EU, som vil blive offentliggjort i 2011. Rapporten beskriver den aktuelle situation og fremtidige tendenser inden for kriminalitet begået med betalingskort og korttransaktioner.

Dette er første gang, at en sådan vurdering er blevet udarbejdet. Til dato er tal og specifikke modi operandi ikke blevet offentliggjort, således at retshåndhævelsesorganer og beslutningstagere ikke har haft et fuldt overblik over situationen. Branchen besluttede, ud fra erkendelsen af det stigende problem med betalingskort, at gå sammen og leverede meget følsomme data til analyse, hvilket førte til produktionen af trusselsvurderingen.

Trusselsvurderingen har til formål at tilvejebringe henstillinger til modforanstaltninger og specifikke aktioner, der bør tages på nationalt og EU-plan for at reducere svindelen. Den aktuelle situation og kriminelles ulovlige indtægter, der overstiger 1 500 000 000 EUR, kræver en omgående og fælles indsats.

I 2010 oprettede Europol et **netværk af retsmedicinske eksperter**, der er ansvarligt for undersøgelse af aflæsningsudstyr. Netværket fremmer et internationalt samarbejde om bekæmpelsen af betalingskortsvindel ud fra et teknisk perspektiv.

Det mobile kontor og det mobile retsmedicinske værktøjssæt (herunder kortlæseren, Universal Forensic Extraction Device (UFED) og Card Checker-databasen) tilfører merværdi på stedet til at støtte efterforskningstiltag. Kortlæseren kan hente data fra en magnetstribe og chippen på et ægte eller forfalsket betalingskort. I 2010 sendte medlemsstaterne beslaglagte kort til Europol med det formål at udtrække data fra dem. Alternativt kan kortlæseren anvendes direkte ved politirazziaer til samme formål. Data kan hentes fra en mobiltelefon med UFED, og to vellykkede operationer er blevet støttet på denne måde, siden enheden blev bragt i anvendelse i september 2010. Card Checker-databasen genererer oplysninger om kortudstederen og anvendes dagligt i Europol.

Samarbejdet mellem Europol og den private industri førte til oprettelsen af en **Card Checker-database** i Europol, der indeholder oplysninger globalt om betalingskortudstedere (AMEX, VISA, MasterCard samt benzinkort).

I 2010 støttede Europol flere forskellige retshåndhævelsesefterforskninger i EU vedrørende bekæmpelse af internationale betalingskortsvindlere. Europol fokuserede på de farligste organiserede kriminelle grupper, der producerer og anvender ulovligt udstyr til kopiering, forfalskning og misbrug af betalingskort. Flere fabrikker med aflæsningsudstyr og globale netværk for smugleri af udstyr, kortdata og penge blev optrævlet som et resultat af et effektivt grænseoverskridende samarbejde.

© Fotolia

Skimming: Kopiering af et betalingskorts magnetstribe — uden kortholderens viden eller samtykke — forekommer for det meste, når et betalingskort bruges af kortholderen i en ægte kontanthæveautomat eller på salgssteder. Dataene skrives (klones) dernæst på nye kort, der anvendes til ulovlige hævninger af kontanter, normalt uden for kortholderens opholdsland.

Operation The Godfather

Ved denne operation støttede Europol et samarbejde mellem retshåndhævelsesorganer fra Belgien, Italien, Nederlandene, Rumænien, Sverige og Tyskland, hvilket førte til optrævling af ulovligt aflæsningsudstyr i Rumænien og til anholdelsen af medlemmer af den kriminelle bande. Det kriminelle netværk havde skimmet kort og foretaget ulovlige kontanthævninger. Aflæsningsudstyret var klart til at blive monteret på mange forskellige typer hæveautomater, der anvendes over hele verden. Den sidste razzia, hvor der blev foretaget 31 husundersøgelser, fandt sted i Bukarest i januar 2010. Ligeledes blev der beslaglagt hundredvis af forfalskede betalingskort, råkortdata, aflæsningsudstyr, elektronisk udstyr (mikrokameraer, pinplader) og værktøj anvendt til fremstilling af ulovlige kreditkort. Europol udarbejdede adskillige analyserapporter og analyse af skimmingsoftware til Rumænien. I månederne efter razziaen i Bukarest ophørte skimmingangrebene.

Operation Lottery

En organiseret kriminel gruppe var aktiv i Frankrig, Italien, Rumænien og Spanien og misbrugte betalingskortdata, der var blevet stjålet via internettet. I løbet af kort tid havde forbryderne forårsaget tab på 400 000 EUR. Europol støttede den internationale operation i over et år, i første omgang ved at udarbejde flere analyserapporter, som påviste sagens internationale karakter.

I oktober 2010 blev Europols mobile kontor, databaser og tekniske udstyr så sat op i det operationelle center i Rumænien, der var blevet oprettet for at tilrettelægge den endelige razzia. Desuden blev den mobile retsmedicinske værktøjskasse brugt til at hente data og kontrollere dem direkte i forhold til Europols databaser. Retshåndhævelsespersonale gennemførte 17 husundersøgelser og 22 afhøringer af mistænkte, og der blev udstedt 16 arrestordrer i Frankrig og Rumænien. Operationen beskyttede EU-markedet mod yderligere angreb fra denne gruppes side.

Europol anbefaler nogle simple forholdsregler for at undgå at blive offer for skimming

Beskyt din pinkode. Dæk altid **tastaturet** med hånden og kroppen, så du undgår, at der er nogen, der ser, når du indtaster din pinkode. Giv ikke din pinkode til nogen som helst (heller ikke selv om de præsenterer sig som politibetjent eller bankansat).

Vær opmærksom på folk omkring dig. Hvis der er nogen, der optræder mistænkeligt eller får dig til at føle dig utryg, så vælg en anden automat.

Stå tæt på kontantautomaten.

Hvis du får øje på **noget som helst usædvanligt** ved kontantautomaten, så lad være med at bruge den, og meld det til banken eller politiet med det samme.

Vær på vagt. Hvis der er nogen, der trænger sig ind på dig eller betragter dig, så afbryd transaktionen og fortsæt til en anden automat.

3.8. Højteknologikriminalitet

Europols Center for Højteknologikriminalitet støtter medlemsstaterne i deres generelle kamp mod it-kriminalitet. Centret udvikler en europæisk platform, der skal servicere medlemsstaterne på dette vigtige nye kriminalitetsområde.

3.8.1. It-kriminalitet

Skadelig aktivitet på internettet fortsatte med at vokse i 2010. Ved at angribe tjenester på nettet, f.eks. gennem brugen af malware (skadeligt software), udsættes slutbrugere i stadigt større omfang for hackere. Samtidig fortsætter undergrundsøkonomien, hvor it-kriminelle handler med deres ulovligt erhvervede oplysninger, færdigheder og værktøjer, med at stige.

© Fotolia

Der findes nu en avanceret og selvstændig digital undergrundsøkonomi, hvor data er en ulovlig han-

delsvare. Stjålne personlige og økonomiske data har en håndgribelig pengeværdi. Dette er drivkraften for en række nye kriminelle aktiviteter, som f.eks. phishing, pharming, malwaredistribution og hacking af virksomheders databaser, og støttes af en fuldt udbygget infrastruktur af personer, der skriver skadelige koder, specialiserede webhosts og personer, der er i stand til at lease netværk bestående af tusindvis af kompromitterede computere, der kan udføre automatiske angreb.

Europol har gennem en særlig analysedatabase været involveret i grænseoverskridende operationer, som involverer skadeligt software, der angriber finansielle institutioner. Der verserer på indeværende tidspunkt en række sager, som støttes af Europol. Denne aktivitet forventes at føre til fælles aktioner i det kommende år.

Den stigende trussel i EU fra it-kriminalitet har ført til en situation, hvor it-kriminalitet nu har højeste prioritet i EU's interne sikkerhedsstrategi og i konsekvens heraf også for Europol.

I 2010 blev der etableret faciliteter for digital efterforskning, forskning og udvikling i Europol, som forventes at stige i det kommende år, med nye tekniske ressourcer.

Europol har for kort tid siden udviklet og afviklet tre nye træningskurser i efterforskning af it-kriminalitet til specialiserede politifolk i EU og i tiltrædelseslandene.

Der blev i 2010 oprettet en europæisk taskforce i Europol for it-kriminalitet (European Cybercrime Task Force (EUCTF)) bestående af chefer for it-kriminalitetsenheder i EU, Europa-Kommissionen og Eurojust, hvis opgave det er at skabe en platform for ledere i efterforskninger af it-kriminalitet og retsforfølgning. EUCTF vil assistere i udvikling og fremme af en harmoniseret EU-strategi i kampen mod it-kriminalitet med henblik på at tage fat om problemer, som skyldes brugen af it-teknologi til at begå forbrydelser. Europol fortsætter ligeledes med at forbedre forbindelser og samarbejde med det private erhvervsliv og den akademiske verden, idet de spiller en vigtig rolle i forbindelse med it-kriminalitet og forskning. Der vil blive implementeret nye strategier, der skal fremme denne samarbejdsproces.

Europol er som led i Stockholmprogrammet, som har til formål at skabe et fælles område for retfærdighed og sikkerhed for Den Europæiske Unions 500 millioner borgere, blevet opfordret til at optrappe sin strategiske analyse af it-kriminalitet. Der er vedtaget adskillige konklusioner og initiativer for at definere en samordnet strategi for effektiv bekæmpelse af it-kriminalitet. Denne vil blive udmøntet på en måde, der passer til de forskellige former for kriminalitet, der begås med følgende midler: billeder af seksuelle overgreb og seksuelt misbrug af børn, terroraktiviteter, angreb på elektroniske netværk, svindel, identitetstyveri osv.

For at bidrage til den strategiske planlægning af et europæisk center for it-kriminalitet udarbejdede Europol en trusselsvurdering af organiseret kriminalitet via internettet, iOCTA — Threat Assessment on Internet-Facilitated Organised Crime, der vil blive offentliggjort i 2011.

3.8.2. Europols platform for it-kriminalitet

Platformen for it-kriminalitet, der i øjeblikket implementeres i Europol, hviler på tre søjler:

- Systemet for onlinerapportering af it-kriminalitet (Internet Crime Reporting Online System (I-CROS)): Der er tale om et europæisk knudepunkt i et netværk af nationale onlineindberetningspunkter i medlemsstaterne og tredjeparter til Europol, hvor alle forbrydelser, der registreres på internettet, om nødvendigt kan anmeldes og bringes op på europæisk plan.
- Europols dedikerede analysedatabase om internet- og ikt-baseret kriminalitet for økonomisk vindings skyld: Fokus er på identifikation og i sidste instans optrævling af grupper, der er involveret i it-kriminalitet. Generelt går it-kriminalitet ud på at angribe edb-systemer eller -netværk. Mere specifikt omfatter de forbrydelser, der begås, udvikling af malware, hacking, identitetstyveri og komplicerede

phishing- og e-handelsangreb. Analysedatabasen er et af Europols svar på EU-medlemsstaternes ønske om at være med til at bekæmpe it-kriminalitet på internationalt niveau.

- Platformen for internet- og retsvidenskabelig ekspertise (Internet Forensic Expertise platform (I-FOREX)): Denne består af en portalbaseret facilitet og omfatter alle oplysninger, der ikke vedrører personlige/operationelle data, der er medtaget i de to ovennævnte søjler. Oplysninger indeholdt i I-FOREX vil primært vedrøre politiets bedste praksis og træning og vil hjælpe efterforskere med at holde deres respektive tekniske færdigheder ved lige.

3.9. Kriminalitet i forbindelse med intellektuel ejendomsret

Krænkelser af intellektuelle ejendomsrettigheder vedrører overtrædelsen af to hovedkategorier af anerkendte og beskyttede rettigheder. Den første vedrører industriel ejendomsret og dækker forskellige områder, som f.eks. særlige kendetegn (varemærker), patenter, design og modeller (forfalskning). Den anden vedrører ophavsret til litteratur og kunstværker, f.eks. film, musikværker og softwareprogrammer (piratvirksomhed). Forfalskning er den forbrydelse, der er kædet sammen med overtrædelser af industriel ejendomsret, mens piratvirksomhed er den forbrydelse, der er knyttet sammen med overtrædelser af ophavsretten.

Piratring

Det belgiske forbundspoliti — Bruxellesenheden for edb-kriminalitet — stod i spidsen for en international efterforskning af et netværk af filmpirater. I september 2010 samarbejdede Europol og Eurojust i en koordineret indsats, der førte til anholdelsen af 15 personer og beslaglæggelsen af 49 computerservere i 12 EU-lande og ét ikke-EU-land. Erhvervslivets tab som følge af denne kriminelle gruppes piratvirksomhed blev skønnet til omkring 30 mio. EUR om året.

Europols Center for Højteknologikriminalitet samt en analysegruppe arrangerede operationelle møder i Europol for at finde frem til den bedste strategi. På dette meget tekniske område var det vigtigt at beskytte digitalt bevismateriale, der var gemt på servere og harddiske; derfor var en samtidig aktion en væsentlig faktor for det vellykkede forløb af denne operation. På aktionsdagen brugte forbindelsesofficerer fra de 13 involverede lande Europols »kommandorum« til at udveksle oplysninger i realtid under razziaen.

Ifølge de seneste tal beslaglagde toldmyndighederne ved EU's grænser ([7]) i 2009 118 millioner forfalskede og piratkopierede varer fordelt på 43 500 sager. Disse tal tager ikke højde for »beslaglæggelser internt i EU« eller efterforskninger foretaget af andre retshåndhævelsesorganer, som f.eks. politi og toldvæsen. De tager heller ikke højde for afsløringen af forfalskede varer fremstillet inden for EU. Det Europæiske Observatorium for Forfalskninger og Piratkopiering er blevet oprettet med det formål at forbedre kvaliteten af oplysninger og statistikker, der findes om forfalskninger og piratkopiering på EU's indre marked ([8]).

([7]) Tal offentliggjort af Europa-Kommissionens Generaldirektorat for Beskatning og Toldunion, 7.7.2009.

([8]) http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/observatory/index_en.htm

Forfalskninger er ikke længere begrænset til luksusvarer. Der er nu tale om et globalt problem, der berører alle former for varer, herunder en bred vifte af varer lige fra cigaretter til tøj og accessories, men også varer, der kan påvirke sundhed og sikkerhed, f.eks. elektronisk udstyr, drikkevarer, fødevarer og lægemidler.

Forfalskninger og piratkopiering kan påføre samfundet, økonomien og forbrugerne alvorlig skade. Det påvirker den lovlige handel ved at reducere salg og indtægter og derved innovation, investeringer og de ressourcer, der er afsat til forskning og udvikling.

Det tilskynder til unfair konkurrence, idet dem, der forfalsker varer, kan gøre dette uden hensyntagen til lovgivning, forskrifter, regler, skatter og afgifter, som lovlige virksomheder skal efterleve. Som følge heraf påvirker det beskæftigelsen og koster nationale budgetter skatte- og afgiftsprovenu. Hvad der måske er endnu alvorligere, kan forfalskninger udgøre en betydelig sundheds- og sikkerhedsrisiko for forbrugerne, navnlig når man tænker på, at det er produkter som elektronisk udstyr, drikkevarer, fødevarer, lægemidler og legetøj, der har været genstand for forfalskninger.

Falske pesticider

En sag fra 2010 drejede sig om ulovlig fremstilling, distribution og levering af falske og potentielt farlige kemikalier, der var bestemt til behandling af levnedsmidler og jord og til andre landbrugsformål. Efterforskningen førte til de tyske myndigheders beslaglæggelse af 28 ton falske pesticider, der kunne have fået katastrofale følger for folkesundheden. Beslaglæggelsen fulgte i kølvandet af en advarselsmeddelelse fra Europol, der var baseret på efterretninger indsamlet fra tidligere sager i andre medlemsstater og berørte ejere af kemikalietilladelser. Europol leverede analyserapporter og afholdt et operationelt møde med de berørte lande.

Denne advarselsmeddelelse fra Europol underrettede også retshåndhævelsesmyndighederne om risiciene i forbindelse med håndtering af denne type produkt, da flammepunktet for de forfalskede kemikalier kun var 24 °C.

Efterretninger og bevismateriale indsamlet af Europol peger på, at organiserede kriminelle grupper reelt er involveret i ulovlig handel med forfalskede varer og i mindre omfang i piratkopiering. De enorme summer, deres ulovlige aktiviteter genererer, har, sammen med lave straffe eller manglende effektive retsforfølgelser på dette område, givet kriminelle organisationer mulighed for at skaffe sig betydelige indtægter, der igen støtter andre kriminelle aktiviteter, bl.a. illegal indvandring, pengehvidvaskning, smugleri, narkotikahandel og korruption.

Forfalskede værktøjsmaskiner

Operationen var rettet mod italienske organiserede kriminelle netværk, der handlede med usikre forfalskede varer, f.eks. værktøjsmaskiner og generatorer.

I maj 2010 indledte retshåndhævelsesorganer fra syv EU-medlemsstater, sammen med Europol og Eurojust, en omfattende aktion mod det kriminelle netværk.

Mafiaanklagemyndigheden i Napoli koordinerede operationen, hvilket førte til Guardia di Finanzas anholdelse af 9 personer og til beslaglæggelse af materiale og aktiver til en værdi af over 16 mio. EUR. Denne operation var den seneste i en række aktioner i en storstilet efterforskning, der løb over to år. Under tidligere aktioner blev der foretaget 60 anholdelser, og der blev ved ransagninger af 143 lagre i Belgien, Frankrig og Tyskland beslaglagt 800 ton forfalskede varer til en værdi af 12 mio. EUR. I alt var 20 EU-lande og 3 ikke-EU-lande involveret i denne efterforskning, der havde deltagelse af flere organer.

3.10. EU-momssvindel

Svindel i forbindelse med forsvundne forhandlere (MTIC-svindel) er en form for organiseret, avanceret momssvindel, der udføres af kriminelle, og som er rettet mod momsordningerne i EU's medlemsstater. Den grundlæggende model med transnational momssvindel inden for Fællesskabet involverer mindst to medlemsstater.

MTIC-svindel udføres af organiserede kriminelle, der opretter en struktur af sammenhængende virksomheder og personer, samtidig med at de udnytter de forskellige skattesystemers forskellige karakteristika til at sløre de reelle forbindelser mellem deltagerne. Momssvindlerne, som er de egentlige ansvarlige for den opståede skade — de såkaldte forsvundne forhandlere — opererer kun i en kort periode, nogle gange kun nogle få uger, før de forsvinder.

Europa-Kommissionen skønner, at momssvindel koster medlemsstaterne i omegnen af 60 mia. EUR om året. Imidlertid berører grænseoverskridende, eller transnational, momssvindel ikke kun EU's økonomiske og finansielle interesser; den har også konsekvenser for lovlige forretninger, hvilket igen kan have en negativ virkning på beskæftigelsen. Desuden kan overskuddet fra momssvindel finansiere andre typer kriminel aktivitet, f.eks. cigaretsmugling eller narkotikahandel. Arrangementerne er baseret på enten virtuelle eller reelle »karrusel«-transaktioner, hvor de samme »varer« sælges og videresælges flere gange. Denne form for svindel omtales populært som momskarruseller.

MTIC-svindel baseret på traditionelle varer — f.eks. varer a la mobiltelefoner, computerchips eller ædelmetaller — er ikke længere den eneste grund til bekymring. Man har oplevet en klar mutation til MTIC-svindel baseret på tjenesteydelser, når de kriminelle har vist deres interesse i immaterielle goder og har udvidet deres kriminelle aktiviteter til markedet for miljø og energi.

Der er afsløret omfattende momssvindel i handelen med kvoter for drivhusgasemissioner eller EU-kvoter (EUA'er). Europol skønner, at tabet fra svindel med CO_2-kreditter i perioden fra juni 2008 til december 2009 udgjorde ca. 5 mia. EUR. Der er i konsekvens heraf oprettet et specifikt projekt i Europol, der skal koordinere medlemsstaternes kriminalefterforskninger og tjene som platform for en hurtig udveksling af efterretninger om denne ulovlige handelsaktivitet.

Europols analyseprojekt om svindel i forbindelse med forsvundne forhandlere (MTIC-svindel) er den eneste database på EU-niveau for lagring af MTIC-relaterede kriminologiske oplysninger. Det er grunden til, at den er blevet den vigtigste referencekilde for retshåndhævelsesoperationer. Den viden og de data, der lagres i Europol, gør det muligt at tegne et omfattende billede af dette kriminalitetsområde og afdække de kriminelles mest fremtrædende mål. Europol er blevet et ekspertisecenter i kampen mod grænseoverskridende MTIC-svindel og dermed forbundne forbrydelser.

Operation Blue Sky

© Guardia Civil

I marts 2010 foretog politifolk fra den spanske Guardia Civil anholdelser og ransagede lokaler hos fem tilsyneladende indbyrdes uafhængige kriminelle grupper, der var stærkt involveret i svindel med CO_2-kreditter. I perioden fra april til november 2009 havde svindelen i Spanien givet disse bander en fortjeneste på 50 mio. EUR. 9 personer blev anholdt, og 14 virksomheder ransaget i Madrid, Marbella, Barcelona og Valladolid, hvorunder der blev beslaglagt rede penge, computerhardware og dokumenter.

Kort tid efter at Europol blev underrettet om sagen, blev der udarbejdet en analyserapport, der afslørede den spanske »forsvundne forhandler«. Dette selskab var en del af en international gruppe, der var forbundet med flere kæder af MTIC-svindel, der efterforskes strafferetligt af andre EU-medlemsstater. Europols analyserapporter indeholdt ligeledes nærmere oplysninger om alle relevante konti for EU-kvoter fra medlemsstaternes register komplet med alle relaterede data fra EUA'erne selv om erhvervelses- og leveringstransaktioner. Dette gav de spanske efterforskere de nødvendige oplysninger om, hvilke lokaliteter de skulle rette søgelyset mod på aktionsdagen.

Det mobile kontor blev også sat op af Europol i efterforskernes lokaler under den operationelle fase. Det gav efterforskerne muligheden for at køre kontroller »i realtid« og holde dem op mod Europols databaser, der indeholdt oplysninger om selskaber og personer, som man mente var impliceret i svindelen.

Europol yder støtte til instrumentet til teknisk bistand og informationsudveksling (TAIEX), der forvaltes af Europa-Kommissionen, ved at tilrettelægge seminarer, der skal give et bedre erfaringsgrundlag og fremme god praksis mellem medarbejdere i retshåndhævende myndigheder og anklagere fra EU's medlemsstater og nabolande. Et samarbejde med ikke-EU-lande er afgørende for bekæmpelsen af momssvindel, da gerningsmændene ofte hvidvasker deres ulovligt erhvervede profitter uden for EU.

3.11. Hvidvaskning af penge

Europol støtter medlemsstaterne med at forebygge og bekæmpe kriminelle pengehvidvaskningsaktiviteter, navnlig gennem analyse af mistænkelige transaktioner og andre finansielle efterretninger.

Europols Kontor for Beslaglagte Aktiver (Criminal Assets Bureau (ECAB)) bistår medlemsstaternes finansielle efterforskere med at spore overskuddet fra kriminelle aktiviteter, når aktiver er gemt uden for efterforskernes nationale jurisdiktion, men i Den Europæiske Union.

Operation Shovel

Operation Shovel fokuserede på aktiviteterne i en ekstremt voldelig organiseret kriminel gruppe med base i Irland, som var involveret i ulovlig narkotika- og våbenhandel i hele Europa. Europol assisterede Irland, Det Forenede Kongerige, Spanien og Belgien med at spore de ulovlige indtægter fra gruppens kriminelle aktiviteter og hjalp de berørte medlemsstater med at optrævle deres pengehvidvaskningsnetværk.

Analysen fra Europol var også med til at afsløre nye personer, der havde forbindelse til den organiserede kriminelle gruppe. Der blev i løbet af 2010 fremskaffet nyt bevismateriale, og selv om gruppens primære kommercielle og forretningsmæssige aktiviteter syntes at flytte til Spanien, fortsatte højtprofilerede medlemmer af gruppen deres kriminelle aktiviteter i andre EU-lande.

I marts 2010 blev der afholdt et operationelt møde i Europols hovedsæde for at planlægge iværksættelsen af en massiv operation i hele Irland, Spanien og Det Forenede Kongerige. Dette møde blev fulgt op af et koordineringsmøde i april i Eurojust med deltagelse af repræsentanter fra de kompetente retsinstanser. Denne operation fandt sted i maj 2010. Ud over flere analyserapporter produceret af Europol, som fokuserede på de forskellige roller i den kriminelle gruppe, samt de aktiver, den havde til rådighed i EU, USA og Asien, støttede Europol effektivt aktionsdagen ved samtidigt at indsætte tre mobile kontorer i Irland, Spanien og Det Forenede Kongerige. De mobile kontorer blev anvendt som virtuelle »kommandorum«, der tillod efterforskerne at udveksle efterretninger sikkert og i realtid.

Der blev udvekslet over 600 oplysninger via Europols kanaler. Der var repræsentanter fra de involverede lande på stedet. Over 700 efterforskere var involveret, og der blev foretaget 38 anholdelser i de tre lande foruden en række husundersøgelser. Der er ved at blive foretaget retstekniske analyser af computere, bærbare computere, pda'er og andre elektroniske enheder, og det beslaglagte materiale er blevet vurderet af efterforskningshold i medlemsstaterne.

Europol er vært for det faste sekretariat for **Camden Assets Recovery Inter-Agency Network (CARIN)**, som er et uformelt netværk af medarbejdere i retsinstanser og retshåndhævende myndigheder, der er eksperter i inddrivelse af formuegoder. CARIN har i dag 55 registrerede medlemsjurisdiktioner, herunder alle 27 EU-medlemsstater samt 9 internationale organisationer. Der er udpeget én kontaktperson fra retshåndhævende myndigheder og én kontaktperson fra retsinstanser fra hver jurisdiktion, der skal bistå med det grænseoverskridende samarbejde om sporing, indefrysning, beslaglæggelse og konfiskation af kriminelle aktiver. Disse kontaktpersoner assisterer med generelle spørgsmål om inddrivelse af formuegoder i deres egne jurisdiktioner, men skal også yde operationel støtte via tilgængelige retlige kanaler.

Operation Dracula

Denne operation var rettet mod rumænske organiserede kriminelle grupper i flere EU-lande — Danmark, Frankrig, Italien, Spanien, Sverige, Tyskland, Østrig m.fl. — og også i New Zealand, Schweiz og USA. Ifølge det rumænske direktorat for efterforskning af organiseret kriminalitet og terrorisme (DIICOT) havde denne kriminelle ring været operationel siden 2006 og havde gennemført svigagtige udbud på internettet. De kriminelle netværk var involveret i en række kriminelle aktiviteter, herunder, men ikke begrænset til: falske salg af ikkeeksisterende varer til kunder via spoofwebsteder, lovlige eBay- eller andre auktionswebsteder, phishing, brug af forfalskede id-dokumenter til at åbne bankkonti i udlandet med, brug af forfalskede kreditkort i onlinepokerspil. Der blev benyttet pengeoverførsler via Western Union og MoneyGram til at modtage midler fra ofre, og de kriminelle supplerede dette ved selv at åbne bankkonti. Der er identificeret over 800 ofre, og omkostningerne ved denne forbrydelse forventes at ligge på næsten 1 mio. EUR.

Dette var en fælles operation mellem de tjekkiske, franske, rumænske og amerikanske politistyrker, og de vigtigste razziaer og anholdelser fandt sted i Rumænien. Europols mobile kontor og en ekspert fra Europol blev sendt til Tjekkiet. For første gang blev der benyttet et mobilt kontor, der fungerede via satellit, fra Europol til støtte for denne operation. Der blev indsat over 150 politifolk i Tjekkiet under razziaerne, der blev foretaget dusinvis af husundersøgelser, og i alt 31 mistænkte blev pågrebet.

Europols operationelle støtte på stedet førte til otte ægte matches via søgninger, der blev foretaget både i Europols informationssystem og i indekssystemet. Der blev leveret en skræddersyet efterretningsrapport til det tjekkiske politi, der fungerede som supplerende bevismateriale, da det anmodede domstolen om at anbringe en af de mistænkte i forvaring.

4. Europols rækkevidde

4.1. EU-medlemsstaternes retshåndhævelsesorganer

Europol er forbundet med de nationale enheder i de 27 EU-medlemsstater 24 timer i døgnet alle ugens 7 dage. Denne permanente udveksling af meddelelser og kriminalistiske data er mulig takket være forbindelseskontorerne, der befinder sig i Europols hovedkontor. Det er en afgørende og effektiv måde at bevare kontakten og støtten på til omkring 2 millioner medarbejdere i de retshåndhævende myndigheder i EU, og, hvad der er mest vigtigt, til alle interesserede efterforskere, hvis operationer kan drage nytte af Europols støtte.

Efter at Danmark gradvist havde lukket sine bilaterale EU-forbindelseskontorer, blev det i 2010 besluttet at fokusere landets samarbejde på retshåndhævelsesområdet gennem det danske forbindelseskontor i Europol.

Europols nationale enheder og antal medarbejdere i EU-medlemsstaternes kompetente retshåndhævelsesmyndigheder

4.2. Europols eksterne samarbejde

Europol samarbejder med en række EU-partnere samt med tredjelande og organisationer. Udvekslingen af information med disse partnere foregår på grundlag af samarbejdsaftaler. Der er to typer aftaler, der bestemmer arten af samarbejdet med tredjeparter. Strategiske aftaler giver de to involverede parter mulighed for at udveksle alle oplysninger bortset fra personoplysninger, mens operationelle aftaler også giver mulighed for udveksling af personoplysninger.

Europols samarbejde med retshåndhævende myndigheder i og uden for EU samt med andre partnere, som EU's agenturer og institutioner, er afgørende.

Europol samarbejder i øjeblikket med 17 ikke-EU-lande, 9 EU-organer og -agenturer og 3 andre internationale organisationer, herunder Interpol, som indgår i mange aspekter af Europols operationelle arbejde.

Som i tidligere år fortsatte Europol sit tætte samarbejde med andre EU-agenturer, der beskæftiger sig med området for frihed, sikkerhed og retfærdighed. I 2010 havde Europol formandskabet for samarbejdet mellem agenturer på området for retlige og indre anliggender (RIA), der går på skift. I denne funktion var Europols direktør vært for det årlige møde for lederne af RIA-organer i Europol den 26. november 2010 med deltagelse af Cepol, EONN, Eurojust, FRA, Frontex, SITCEN og repræsentanter fra Europa-Kommissionen, Rådets Sekretariat og det belgiske og ungarske formandskab. Lederne af organerne fokuserede på et forbedret samarbejde mellem organerne efter Lissabontraktatens ikrafttræden og diskuterede emner som demokratisk kontrol og budgetanliggender.

Samarbejdet mellem organerne i 2010 fik nyt momentum efter et forslag fra det svenske formandskab. Forslaget gik ud på, at Cepol, Eurojust, Europol og Frontex i fællesskab skulle udarbejde en evaluering af deres løbende samarbejde og foreslå konkrete tiltag til et yderligere forbedret samarbejde. Der blev fremlagt to rapporter for det stående interne sikkerhedsudvalg (COSI), som efter vedtagelsen nu er ved at blive udmøntet. Dette forventes at være afsluttet med udgangen af 2011. Forslagene vedrører både bilateralt og multilateralt samarbejde og dækker forhold af fælles interesse, f.eks. samarbejde i operationelle anliggender, ledelse og forbindelser udadtil, forskning og udvikling, træning og oplysning.

Oprettelsen af COSI har også fremmet kontakter og operationel koordinering blandt EU's RIA-organer. COSI udarbejdede et fælles dokument, »The state of internal security in the EU« (Den indre sikkerhed i EU: en status), som var baseret på tre strategidokumenter: Europols trusselsvurdering af organiseret kriminalitet (OCTA), EU's rapport om terrorismesituationen og -tendenserne (TE-SAT), og Frontex' årlige risikovurdering (ARA). Det er opfattelsen, at en sådan trusselsvurdering er afgørende for en mere fast forankret koordinering mellem de pågældende organer.

© Fotolia

5. Arbejdet fremadrettet

5.1. Strategi og mål

Europol står ved et afgørende punkt i sin udvikling og er klar til at indtage sin plads som en central aktør på retshåndhævelsesområdet i EU. For den umiddelbare fremtid vil Europols strategi udgøre referencerammen for dets daglige arbejde for at sikre den bedste støtte til samarbejdet i EU på retshåndhævelsesområdet.

© European Commission

Europol vil i konsekvens af sin ambitiøse strategi tage fat om de vigtigste udfordringer, der ligger forude, men vil udnytte alle muligheder for at skabe yderligere fremskridt og levere konkrete fordele. Strategien er en rettesnor for Europol for en planlagt vej til udmøntning af dets hovedmål ved at levere et unikt sæt af operationelle tjenester til EU på tre hovedområder:

- **At fungere som EU's vigtigste center for støtte til retshåndhævelsesoperationer.**

  Der vil blive sat yderligere ind for at maksimere den operationelle værdi af information, som Europol ligger inde med, og at strømline leveringen af analyser og andre operationelle tjenester. Europol indtager en ledende rolle i etableringen af et mere effektivt samarbejde mellem organer og retshåndhævelsespartnere, herunder Eurojust og Interpol.

- **At blive knudepunkt i Den Europæiske Union for oplysninger af politimæssig art.**

  Samarbejdet mellem medlemsstaterne om afdækning af fælles informationshuller og prioriteter for efterforskningen af de mest fremtrædende kriminelle mål er væsentligt og vil blive intensiveret. Europols unikke kapacitet skaber mulighed for at vokse som et »informationskraftcenter« i EU og tage fat om disse spørgsmål og opbygge en informationsplatform, der er i stand til at bane vej for en mere effektiv operationel indsats over for vigtige sikkerhedstrusler. En videreudvikling af Europols værktøj til informationsudvekslingssystemet vil bringe Europol tættere på »frontlinjen« på retshåndhævelsesområdet.

- **At udvikle sig videre som et ekspertisecenter i EU på retshåndhævelsesområdet.**

  Europol er pioner for nye teknikker baseret på innovation og bedste praksis og leverer træning af høj kvalitet på specialiserede områder, som f.eks. eurofalskmøntneri, terrorisme og lukning af narkotikalaboratorier.

  Vi vil tage fat om alle huller i vores viden og ekspertise ved at udvikle og formidle bedste praksis og assistere medlemsstaterne gennem støtte, rådgivning og forskning inden for træning, teknisk støtte, kriminalitetsforebyggelse, kriminaltekniske og kriminologiske metoder og analyse samt efterforskningsprocedurer.

5.2. Fremtidsudsigter

Europol er kommet længere frem i rampelyset i EU, til dels på grund af Lissabontraktaten, dets nye juridiske status (Rådets Europolafgørelse), og agenturets egen nye strategi og forbedrede kapacitet. Alle disse udviklinger gør Europol til en unik samarbejdspartner for EU's retshåndhævende organer og en vigtig bidragyder til EU's beslutningsproces.

Demokratisk kontrol er et andet emne, der ligger Europol meget på sinde. Vi kan i 2011 komme til at opleve yderligere forbedringer på dette område, der skal iværksættes på grundlag af en meddelelse fra Europa-Kommissionen fra 2010 ([9]). Etablering af et permanent fælles eller interparlamentarisk forum, der vil bestå af både de nationale parlamenter og Europa-Parlamentets udvalg med ansvar for politi-

([9]) Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om de nærmere bestemmelser for Europa-Parlamentets kontrol af Europols aktiviteter sammen med de nationale parlamenter (KOM(2010) 776 endelig).

anliggender, er en af grundtankerne i meddelelsen. Kommissionen tilsigter ligeledes at forbedre Europols gennemsigtighed ved at styrke kommunikationen med Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter og sikre, at de løbende modtager relevante Europolprodukter. En debat i Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (LIBE) om Europols flerårige strategi og om dets årlige arbejdsprogram kunne være et andet element i denne nye strategi. LIBE-udvalgets studiebesøg i juni 2010 i Europols hovedsæde kan også tjene som et praktisk eksempel på styrkelsen af Europols demokratiske ansvar og gennemsigtighed. Studiebesøg af denne art anses for at være et vigtigt værktøj til at forklare og fremme Europols potentiale, fokusere på dets operationelle værktøjer, efterretningsanalyse og en fast forankret ordning for databeskyttelse.

Som et førende retshåndhævelsesorgan i EU er det Europols ambition at se fremad mod flere muligheder for at strømline kampen mod organiseret kriminalitet og terrorisme. Sådanne nye muligheder er allerede blevet identificeret, og de omfatter et behov for at:

- udvikle EU-lovgivningen om it-kriminalitet, gøre det muligt at gennemføre mere effektive efterforskninger støttet af centraliseret EU-ekspertise og ressourcer, f.eks. dem der findes i Europol
- forbedre analysen af finansiering af terrorisme med et EU-program, der tilfører merværdi til retshåndhævelse, samtidig med at det sikres, at EU's databeskyttelsesstandarder fastholdes
- udforske muligheder for forbedret samarbejde med den private sektor, således at vi kan gøre større brug af ekspertise om f.eks. it-kriminalitet, pengehvidvaskning og kriminalitet i forbindelse med intellektuel ejendomsret
- mobilisere retshåndhævelse i hele EU med henblik på at tackle fælles problemer på en sammenhængende måde.

Uagtet disse nye politiske muligheder er Europols primære formål fortsat at støtte op om EU's retshåndhævelsesmyndigheder, primært ved at stoppe og optrævle grov organiseret kriminalitet og terrorgrupper. Denne prioriterede målsætning har ikke ændret sig og vil ikke ændre sig, men de retshåndhævende myndigheder som sådan har behov for at fortsætte innovative politikker, værktøjer og taktikker, der skal holde trit med den globale udvikling og sikre et forspring i forhold til de kriminelle.

© European Commission

I betragtning af, at de kriminelles aktiviteter bliver mere og mere avancerede, vil enhver lokal eller endog international indsats for at bekæmpe organiseret kriminalitet og international terrorisme alene være dømt til at mislykkes. Europol vil derfor, sammen med EU's medlemsstater og partnerorganisationer, spille en stadigt mere fremtrædende rolle i sikringen af EU's indre sikkerhed. Et stærkere Europol betyder en højere succesrate med hensyn til efterforskninger og bedre beskyttelse mod truslerne fra grov international kriminalitet og terrorisme.

Europol Review — Almindelig beretning om Europols aktiviteter
Den Europæiske Politienhed
Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor
2012 — 60 s. — 21 x 29,7 cm

ISSN 1681-1550
ISBN 978-92-95078-02-4
doi:10.2813/22175

QL-AB-11-001-DA-N

Publikationskontoret